

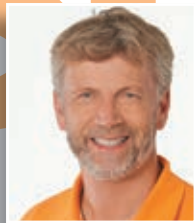

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

- 3 Kampagnestart med plads til forbedringer
- 4 Sorter til dyrkning i 2024
- 20 Markdemo på Sofiehøj
- 22 Safari får anvendelsesforbud
- 24 Optimal indstilling af roeoptageren
- 28 Gavnø Gods, roedyrkning og valg af kontrakter
- 32 Czarnikow kontrakten, med roepriisen linket til sukkerfutures
- 34 Dyrkeren skriver: Regnen har forsinket roeoptagningen i år
- 38 Kloden Rundt: De engelske dyrkere og British Sugar i konflikt om næste års roepris

Elo West Larsen
Konsulent,
KWS Scandinavia

Roer på godt og ondt

annonce

I sne står urt og busk i skjul. Og roerne ligeså. Det har været og er en dramatisk roesæson, som vi håber på at få afsluttet inden for de næste 4-6 uger. I hvert fald i marken! At fabrikkene kommer til at køre frem mod første februar, er formentlig også uundgåeligt.

Hvert roeår er specielt

Roedyrkning er som udgangspunkt sjovt og spændende. Der er altid udfordringer at tackle.

Året bød på en sen såning af roeafgrøden. Der var to såvinduer, første omgang i begyndelsen af april og anden gang omkring den 19-20. april. I gennemsnit regner vi med middelsådato den 18. april. Inden for de sidste ti år er der kun to år (2013 og 2018), som matcher en så sen såning.

De tørre forhold over senforår, forsommer og sommer gav udfordringer med ukrudtsbekæmpelsen og massiv nedbør i juli betød en voldsom nyfremspiring af ukrudt i mange marker.

Heldigvis var roerne meget sunde ved indgangen til efteråret. Her har mange KWS-sorter givet et fantastisk bidrag til vedvarende sukkerindlejring gennem efteråret.

Med den svampebekæmpelsesstrategi, som i dag er almindelig praksis, sikres sukkerudbytterne med adskillige tons sukker indlejret gennem september, oktober og til dels november. Vi har glædet os over meldinger om høje rodudbytter lige fra begyndelsen af oktober, fx 100 tons rene roer pr. hektar i sorten SELMA KWS.

En lidt sen kampagnestart, udfald på sukkerfabrikken i Nakskov og senere udfordrende vejrlig ved optagning kom til at betyde svære overvejelser og nogen nervøsitet omkring beslutningstagning for roeoptagning og lagring mod levering, januar 2024. Svenske roer til Danmark som følge af eksplosion på den svenske sukkerfabrik i Örtofta hjalp ikke timingen i den danske roekampagne.

Forædlingen præsterer igen

Sukkerudbyttet driver butikken. Både din og vores. Med udsigt til højere og højere sukkerudbytter lokker nye sorter.

Og de officielle sortsforsøg er unægtelig det bedste sted at søge information om hvad der er bedst og mest økonomisk i din roedyrkning. Jøvel, det er rimeligt at inddrage egne praktiske erfaringer med dyrkning af forskellige roesorter. Selvfølgelig. Men brug nu forsøgsresultaterne. Alt andet giver ikke mening.

KWS stiller op med nye sorter, som tangerer udbytteneiveauet for DAPHNA og SELMA KWS. Tangerer, men heller ikke mere. Forædlingsfremgangen i en støt stigende kurve kommer i hak og ingen ny sort har endnu for alvor kunnet vippe de to gamle sorter af pinden.

Ved gennemsyn af årets forsøgsresultater er de syv højestydende roesorter fra KWS. Og fra højest ydende sukkerroesort til nærmeste konkurrent er der signifikant forskel i sukkerudbytte. Orienter dig hver uge i LandbrugØst i tabelbilaget, hvor der er sorteret efter treårige gennemsnit for sukkerudbytter. Eller gennemse vores digitale præsentation på mykws.dk

Mod årets slutning

Vi ser tilbage på roeåret 2023 med stor tilfredshed. Med en markedsandel op omkring halvtreds procent takker vi for tilliden. Vi takker også for den gode energi mange af jer roedyrkere har været med til at skabe ved vores forskellige arrangementer. Og i 2024 er vi der igen. Stol på det.

Vi ønsker held og lykke med roedyrkingen 2024 og minder om at første beslutning i din roedyrkning starter med sortsvalget. Vælg fra den høje ende. Alt andet giver ikke mening.

God jul og godt nytår.

Roesorter

Udgivet af
KWS Scandinavia A/S

SELMA KWS
EVALOTTA KWS
DAPHNA
FENJA KWS
CASCARA KWS
GABRIELA KWS
FABIENNA KWS
MIRACULA KWS
DRUSILLA KWS
FANTINA KWS

AgroService Manager
Annette Hansen Tilsted
Tlf.: 4040 7085
annette.tilsted@kws.com

Kontakt:

KWS Scandinavia A/S
Kongensgade 16
4800 Nykøbing F.
Tlf.: 2020 1516

elo.larsen@kws.com

kws.dk
mykws.dk
kwswebshop.dk

Ansvarshavende redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. John Reese Jensen
Slagelse, tlf. 2859 4244

Godsejer Helge
Danneskiold-Samsøe
Solledsted, tlf. 5494 4102

Gdr. Daniel Nøhr Andersen
Stege, tlf. 3124 0199

Gdr. Jesper Strange
Nykøbing F, tlf. 2180 5145

NBR Nordic Beet Research
Forsøgschef Desirée Björjesdotter
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.nu
Tlf: +45 5469 1440

Annoncer:

Redaktør Klaus Sørensen
Tlf. 2724 5609
Mail: ks@lf.dk

Opsætning og tryk:
vestergaards.com

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, august og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroe til Nordic Sugar og distribueres gennem postvæsenet.

Oplag: 1.200

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Tekst til forsidesannonce:
MARIBO-sorten ARAGON lige for den skal høstes.

LEDET

Kampagnestart med plads til forbedringer

Troels Frandsen,
formand Danske
Sukkerroedyrkere

Et vejrmæssigt meget omskifteligt efterår med tørt vejr, efterfulgt af nedbørsrekorder med direkte skift til en frostperiode og sne har udfordret og forlænget færdiggørelsen af roeoptagningen til et stykke ind i december. Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugar har vurderet, at efterårets vejr kalder på en udsættelse af slutdatoen for optagning og dækning med 10 dage, således den rykkes fra den 10. til den 20. december.

På nuværende tidspunkt forventes en pæn roehøst på lidt over vores 5 års gennemsnit – 13 tons plus. Det på trods af at årets vækst i roerne i perioder absolut ikke tegnede til et slutresultat over gennemsnittet. Tallet dækker også over meget store variationer, hvor vækstsæsonen har været en udfordring for de fleste. Sen såning og 2 måneders tørke i maj og juni måneder, med langsom vækst i roerne, gjorde det svært at holde roemarkerne fri for melder og øvrigt ukrudt. Prøveoptagningerne i august bekræftede blot roernes udfordringer med manglende vækst, men efterfølgende fik vi rigtig gode vækstbetingelser gennem efteråret, med et enormt løft til følge. Endnu engang bekræfter roerne deres robusthed og evne til at kompensere for mindre gode vækstperioder igennem en lang vækstsæson.

Fabrikkerne – for langsom kampagnestart

Med godkendelsen af gasledningen igangsatte Nordzucker/Nordic Sugar et større investeringsprogram, som gennemføres over nogle år. Investeringerne er nødvendige, for at fabrikkerne kan opfylde målene i den politisk krævede grønne omstilling – til mindre energiforbrug og en udvikling i en mere energirigtig retning. En spændende omstilling som uden tvivl vil bringe den danske sukkerproduktion videre mod en stærk fremtid for os roedyrkere og roedyrkingen. Nordic Sugar har meldt ud, at ombygningerne på fabrikkerne i perioder vil kalde på vores tålmodighed og forståelse, da nyinvesteringerne kræver indkøring. Vi danske sukkerroedyrkere er superglade for, at der er sat investeringsfokus på vores sukkerfabrikker – desværre har vi i denne kampagne oplevet, at fabrikkerne har kaldt ekstraordinært på vores tålmodighed. Hvad der tegnede til en relativ kort kampagne med et sluttidspunkt i Nykøbing i uge 1 og i Nakskov medio januar, er nu vendt til det modsatte, hvor vi i øjeblikket kigger ind i en meget lang kampagne, som vil strække sig til slutningen af januar.

Vi dyrkere vil gerne bidrage med tålmodighed, men vi må også forvente, at kampagnerne afvikles i den optimale periode for at sikre størst mulig økonomisk betaling. Vi dyrkere bærer risikoen for roernes kvalitet helt frem til, at de er modtaget på fabrikkerne – vi må derfor også forvente en fabriksdrift, der giver os en sikkerhed for, at alle roer når frem på fabrikkerne og opnår en fuld betaling.

Svenske roer

Ekspllosionen på den svenske sukkerfabrik Ôrtofta er en meget ulykkelig situation, som har sat fabrikken ud af drift i over 3 uger. Heldigvis er der ikke sket personskade. Forventeligt kommer fabrikken Ôrtofta i drift lidt inde i december, men med en reduceret kapacitet den resterende del af kampagnen, da fabrikken mangler det ene sukkerhus. Situationen kalder på alles forståelse, da fabrikken på ingen måde kan nå at oparbejde den resterende roemængde. Da ulykken indtraf befandt sig 25.000 tons roer på roedepotet, som Nordic Sugar forståeligt sejlede til oparbejdning i Nakskov. Men den videre løsning er svær.

Bestyrelsen for Danske Sukkerroedyrkere er ikke grundlæggende imod at hjælpe, hvis det er muligt, men vi kan bare ikke se, hvordan vi skal kunne løfte yderligere roer i Danmark, nu hvor vi i forvejen er meget udfordret efter en langsom kampagnestart på fabrikkerne og en fortsat ustabil drift. Vi ser i forvejen ind i en kampagneafslutning omkring den 1. februar. Vi kan IKKE acceptere, at danske roer kommer til at betale for svenske roer. Situationen havde været en ganske anden, hvis vi var godt med på fabrikkerne.

Foringede rammevilkår

Rammevilkårene er altafgørende for en fortsat stærk sukkerproduktion. Mange kræfter bruges både nationalt og på europæisk plan for at sikre nogle vilkår, der gør det muligt at fortsætte en stærk og effektiv produktion af sukkerroe. Senest er vi blevet mødt med, at ukrudtsmidlet Safari ikke opnår fornyet godkendelse i EU – i stedet må vi konstatere, at 2024 alt andet lige bliver det sidste år med Safari. Det er en urimelig beslutning, som er svær at forstå. Der findes ikke effektive alternativer, som udfylder pladsen efter Safari, og i Danmark er vi yderligere udfordret af, at vi ikke kan flytte vores sukkerproduktion over på Conviso-roen pga. de meget restriktive danske bestemmelser – i modsætning til de fleste af vores Europæiske kollegaer.

Afslutning

Et langt og på mange måder udfordrende arbejdsår 2023 i markerne er tæt på sin afslutning, mens vores sukkerfabrikker arbejder på højtryk for at lave det fineste sukker af de mange gode roer, vi har produceret. Juletiden med velkjendt afslapning og hygge med familien står for døren. Inden længe skriver vi 2024, hvor bestyrelsen for Danske Sukkerroedyrkere i samarbejde med jer vil fortsætte arbejdet for at fastholde og udvikle vores roe- og sukkerproduktion – der er nok at arbejde med og kæmpe for.

I ønskes alle en glædelig jul og et godt nytår. Mange tak til alle for et godt og konstruktivt samarbejde for roerne i 2023 – vi ser bl.a. frem til, at vi mødes til vores generalforsamling mandag den 4. marts 2024.

Sorter til dyrkning i 2024

View over sortsforsøg med foder- og energiroer hos Tystoftefonden.

Årets sortsresultater er analyseret, og Sortskommissionen har truffet sin beslutning om, hvilke sorter der er udpeget til dyrkning i 2024. I år har vi for anden gang fælles sortsafprøvning i Danmark og Sverige. Det giver mange sorter på sortslisten, hele 34 markedsorter plus ti testsorter. Det er dog de enkelte frøfirmaer, som endeligt afgør, hvilke af sorterne på listen de vælger at markedsføre i Danmark. Igen i år er der også afprøvet sorter på økologiske marker, og til næste sæson findes der fire sorter at vælge imellem.

Året 2023 kendetegnes ved sen såning, tørre forhold i forsommeren, en del marker med ukrudtsproblemer og behandling mod sorte bedebledlus. Det tørre vejr i forsommeren har i en del marker givet store udfordringer

med ukrudtsbekæmpelsen. De ukrudtsmidler, der har udpræget jordvirkning, har ikke haft den ønskede effekt i den tørre jord. I år betød store sortsforskelle i bladdækning en tydelig forskel i mængden af ukrudt i marken – se bedømmelserne i *tabel 1*. Sukkerroer er en af de afgrøder, der generelt har klaret tørkeperioden i maj og juni 2023 godt – og nedbøren i juli måned kom tids nok til, at det ikke vurderes at have stor betydning for roernes udbytte.

I forsøgene er afkastet fra markeds sorterne i gennemsnit 16,4 ton sukker per hektar i årets fem konventionelle danske udbytteforsøg. Hvis årets fire svenske forsøg bliver inkluderet, giver det i gennemsnittet 16,3 ton sukker per hektar for markeds sorterne. Totale forskelle i årets danske forsøg, for sorter som har været i afprøvning i to år eller mere, er fra +1.410,- til -3.430,- kr. pr. ha sammenlignet med gennemsnittet af de dyrkede sorter. I top i år er sorterne Selma KWS, Fabienna KWS, Blans, Aragon, Cascara KWS og Caprianna KWS: Ser vi på tre års resultater i begge lande (27 forsøg) finder vi Fabienna KWS, Selma KWS, Daphna, Blans og Egelev med de højeste sukkerudbytter.

I *tabel 1* er sorterne inddelt i tre grupper og rangeret per egenskab med udgangspunkt i forsøgene 2021-2023. I de grønne felter er sorterne, som viser stærkeste resultater overfor egenskaben (er i den øvre kvartil). I de grå felter præsenteres sorterne mellem den øvre og nedre kvartil, og i de blå felter er aktuelle sorter, der er i den sidste kvartil.

Samlet set har sukkerroerne klaret sig godt, og udbytteneiveauet er på normalt niveau i år. Blandt sukkerroesorter er der stor forskel i opnået indtægt. Men frøprisen eller andre omkostninger er ikke fratrukket, og med den nye markedsordning kan det give en tydeligere forskel mellem sorterne. Men alt i alt, når der skal vælges roesort, er et stabilt højt sukkerudbytte en af de vigtigste parametre. En markedsort skal levere et højt sukkerudbytte under forskellige vejr- og jordbundsforhold, og sorterne testes i mindst to år, før de kan blive markedsført. Det var et udfordrende forår for planteetablering, og af totalt 25 sortsforsøg i begge lande blev 6 kasseret på grund af dårlig og uens fremspiring – og et på grund af påvirkning af virusgulrot.

**TID TIL
FRØBESTILLING**

PÅ FORKANT TIL 2024!

RESULTATER OG PRAKSIS TALER FOR SIG SELV

- Bedste og hurtigste fremspiring
- Bedste bladdække
- Højeste sukkerprocent
- Sikreste høje udbytter
- Bedste til lagring

Bestil on-line på
[SESVANDERHAVE.COM](https://www.sesvanderhave.com)
eller ring til Henrik Møller på
tlf. 21 49 14 24, og hør hvordan
du kommer med i VIP-Club
SESVANDERHAVE. Så er du sikret
de bedste roesorter på
markedet i 2024.

**EASY
beet®**

SESVANDERHAVE

SESVanderHave
Henrik Møller • Tlf. 21 49 14 24
henrik.moller@sesvanderhave.com
www.sesvanderhave.com
follow us on

#TogetherWeGrow

Tabel 1. Resultater fra forsøg 2021-2023 for sorter og testsorter til dyrkning i 2024.

	2022-2023 Indtægt	2022-2023 Tolerance Nematoder	Tidlig såning	2022-2023 Rodvægt	2022-2023 Sukker pct.	2021-2023 Sukkerudbytte	2022-2023 Sukkerudbytte	2023 Sukkerudbytte
Stærkest	Cascara KWS Selma KWS Fabienna KWS Daphna Miracula KWS Gabriela KWS Drusilla KWS Fenja KWS Caprianna KWS	Fabienna KWS Langeland Miracula KWS Cachemire Daphna	Selma KWS Caprianna KWS Gabriella KWS Davinci Roxy Naskov Aragon Morgan Blans Egelev Skelby	Daphna Fenja KWS Caspian Aragon Miracula KWS Cascara KWS Evalotta KWS Caprianna KWS Fantina KWS Davinci Selma KWS	Langeland Ingvar Fabienna KWS Drusilla KWS Falster Gandalf Selma KWS Cachemire Gabriela KWS Smart Nelda KWS Blans	Fabienna KWS Miracula KWS Daphna Selma KWS Caprianna KWS Cascara KWS Gabriela KWS	Fabienna KWS Miracula KWS Selma KWS Cascara KWS Daphna Caprianna KWS Gabriela KWS Fenja KWS Drusilla KWS Fantina KWS Evalotta KWS	Fabienna KWS Selma KWS Caprianna KWS Blans Fantina KWS Miracula KWS Aragon Cascara KWS Davinci Caspian Drusilla KWS
Mellem	Aragon Caspian Blans Davinci Morgan Gandalf ST Bornholm Fantina KWS Egelev Naskov Nasser Evalotta KWS Catapult Fanfare Cachemire Ingvar Skelby Tattoo Klimt Roxy Fortnox Castello Trixx	Caprianna KWS Falster Cascara KWS Gabriela KWS Castello Fenja KWS Gandalf Fortnox		ST Bornholm Morgan Fanfare Fabienna KWS Naskov Gabriela KWS Nasser Egelev Drusilla KWS Blans Catapult Skelby Smart Talidia KWS Tattoo Roxy Smart Iberia KWS Klimt Cachemire Smart Camilla KWS Gandalf Smart Sinja KWS Smart Telva KWS	Fortnox Miracula KWS Smart Lienna KWS Castello Cascara KWS Caprianna KWS Smart Sinja KWS Skelby Smart Iberia KWS Egelev Fantina KWS Klimt Smart Alexa KWS Trixx Evalotta KWS Catapult Tattoo Nasser Davinci Smart Telva KWS Smart Fjola KWS Roxy	Blans Fenja KWS Aragon Egelev Davinci Morgan Fanfare ST Bornholm Morgan Evalotta KWS Naskov Nasser Catapult Skelby	Blans Caspian Aragon Davinci Egelev Morgan ST Bornholm Cachemire Nasser Skelby Fanfare Naskov Catapult Gandalf Smart Iberia KWS Ingvar Klimt Tattoo Roxy Smart Sinja KWS Falster	Gabriela KWS Evalotta KWS Fenja KWS Daphna Fanfare Cachemire ST Bornholm Tattoo Catapult Naskov Nasser Skelby Roxy Smart Sinja KWS Ingvar Klimt Egelev Gandalf Trixx Morgan Smart Nelda KWS Smart Iberia KWS
Svagest	Falster Smart Sinja KWS Langeland Smart Iberia KWS Smart Talidia KWS Smart Nelda KWS Smart Telva KWS Smart Lienna KWS	Smart Alexa KWS Trixx Smart Camilla KWS Smart Nelda KWS Selma KWS	Cascara KWS Fortnox Castello	Trixx Smart Fjola KWS Smart Lienna KWS Castello Fortnox Ingvar Falster Smart Alexa KWS	Morgan Fanfare ST Bornholm Naskov Smart Talidia KWS Smart Camilla KWS Aragon Fenja KWS	Klimt Roxy Falster Smart Iberia KWS Langeland Smart Sinja KWS Castello	Smart Lienna KWS Langeland Trixx Smart Talidia KWS Fortnox Castello Smart Telva KWS Smart Nelda KWS	Smart Lienna KWS Smart Talidia KWS Langeland Smart Camilla KWS Smart Fjola KWS Falster Castello Smart Telva KWS

Sådan bruges tabellen

Step1 Behov for tolerance mod nematoder? **Hvis JA:** vælg mellem sorterne i kolonne "Tolerance Nematoder", **hvis NEJ:** gå til sukkerudbytte og indtægt.

Step2 Vælg i første omgang mellem sorter i den grønne del af kolonnen.

Step3 Studer øvrige variabler og dan dig et indtryk af sortens profil, styrke og svagheder, prioriter efter dine egne forhold og evt. tidlig såning.

Forklaringer

Sorterne er rangeret fra bedste til svageste i alle kolonner. Testsorter i "Tidlig såning" med hvid baggrund.

Sorterne er inddelt i tre grupper.

1. Stærkest, Grøn = sorten ligger i den øvre kvartil
2. Mellem, Grå = Sorten ligger mellem den øvre og den nedre kvartil
3. Svagest, Blå = sorten ligger i den nedre kvartil

Økonomi

Indtægt beregnet ud fra den aftalte pris for 2024 (etårig aftale) med justering for sukkerindhold, renhed og fast topskive.

Nematoder

Nematodtolerante sorter (NT) placeres i "Stærkest"-gruppen..

Vækst

Sorternes vækst er rangeret efter højde over mark. Hvis frosttolerance er en prioritet vælg sort nedefra og op.

Etablering 50%

Plantetal 50% angiver hurtig fremspiring, men giver ingen garanti for højt endeligt plantetal.

Tolerance mekaniske skader

"Stærkest" har højt penetrometermodstand og tåler mekaniske skader bedre. En egenskab som kan være afgørende og minske tab ved lang lagringsperiode (leverance efter 15. januar).

Ydre kvalitet		Etablering tidlig (50%)	Etablering endelig	Bladdække i maj/juni	Tolerance mekaniske skader	Vækst Højde	
Renhed	Rodfure						mm
Aragon	Castello	Langeland	Cachemire	Fanfare	Ingvar	Caspian	75,8
Castello	Nakskov	ST Bornholm	Egelev	Tattoo	Klimt	Aragon	75,0
Nakskov	Morgan	Cachemire	Skelby	Miracula KWS	Smart Iberia KWS	Castello	73,3
Cascara KWS	ST Bornholm	Egelev	Evalotta KWS	Catapult		Gandalf	72,6
Caspian	Nasser	Skelby	Caprianna KWS	Davinci		Morgan	71,4
Fortnox	Klimt	Caspian	Falster	Aragon		Trixx	71,3
Morgan	Blans	Fantina KWS	Blans	Skelby		Roxy	71,3
Daphna	Ingvar	Smart Telva KWS	Miracula KWS	Caspian		Selma KWS	71,1
Gandalf	Falster	Cascara KWS	Ingvar	Langeland		Ingvar	70,4
Fenja KWS	Langeland	Ingvar	Cascara KWS	Caprianna KWS		Gabriela KWS	70,3
ST Bornholm	Cachemire	Roxy	Caspian	Nakskov		Fortnox	70,3
				Egelev		Cascara KWS	69,8
Trixx	Smart Nelda KWS	Smart Alexa KWS	Smart Telva KWS	Evalotta KWS	Smart Fjola KWS	Tattoo	68,9
Davinci	Smart Iberia KWS	Drusilla KWS	Nasser	Roxy	Smart Alexa KWS	Catapult	68,7
Roxy	Gabriela KWS	Smart Camilla KWS	Smart Iberia KWS	Morgan	Egelev	Nakskov	67,8
Selma KWS	Smart Telva KWS	Aragon	Smart Camilla KWS	Falster	Smart Sinja KWS	Sonic Vytech	67,2
Catapult	Evalotta KWS	Fanfare	Morgan	Nasser	Nasser	Davinci	66,3
Fanfare	Selma KWS	Nasser	Daphna	Fabienna KWS	Morgan	Fanfare	65,3
Nasser	Caspian	Falster	Langeland	Smart Camilla KWS	Gabriela KWS	Daphna	64,2
Tattoo	Roxy	Morgan	Fabienna KWS	Fantina KWS	Caprianna KWS	Fenja KWS	63,8
Klimt	Fabienna KWS	Fenja KWS	Smart Fjola KWS	Trixx	Smart Lienna KWS	ST Bornholm	63,6
Blans	Catapult	Davinci	ST Bornholm	Smart Lienna KWS	Smart Lienna KWS	Selma KWS	62,2
Ingvar	Davinci	Blans	Smart Alexa KWS	Gandalf	Fortnox	Langeland	61,7
Egelev	Fenja KWS	Gabriela KWS	Fenja KWS	Blans	Trixx	Fabienna KWS	61,5
Falster	Daphna	Smart Lienna KWS	Aragon	Cascara KWS	Castello	Cachemire	60,9
Drusilla KWS	Egelev	Gandalf	Gabriela KWS	Sonic Vytech	Fanfare	Skelby	60,8
Gabriela KWS	Gandalf	Fabienna KWS	Roxy	Fortnox	Fabienna KWS	Fantina KWS	60,6
Caprianna KWS	Skelby	Smart Fjola KWS	Smart Lienna KWS	Ingvar	Catapult	Drusilla KWS	60,5
Fabienna KWS	Fanfare	Catapult	Catapult	Smart Alexa KWS	Tattoo	Evalotta KWS	59,8
Smart Sinja KWS	Cascara KWS	Evalotta KWS	Smart Sinja KWS	Selma KWS	Evalotta KWS	Smart Sinja KWS	59,6
Smart Talidia KWS	Fortnox	Smart Iberia KWS	Drusilla KWS	Klimt	Fendria KWS	Nasser	59,6
Langeland	Tattoo	Smart Sinja KWS	Smart Nelda KWS	Daphna		Smart Alexa KWS	59,2
Miracula KWS	Trixx	Nakskov	Gandalf	Smart Nelda KWS		Egelev	59,2
Skelby	Aragon	Daphna	Castello			Smart Talidia KWS	59,1
						Blans	58,4
Cachemire	Drusilla KWS	Miracula KWS	Fantina KWS	Fenja KWS	Cascara KWS	Caprianna KWS	56,9
Fantina KWS	Caprianna KWS	Tattoo	Nakskov	Cachemire	Daphna	Klimt	55,3
Smart Nelda KWS	Smart Sinja KWS	Fortnox	Fortnox	Drusilla KWS	Aragon	Miracula KWS	55,2
Evalotta KWS	Smart Talidia KWS	Caprianna KWS	Selma KWS	Gabriela KWS	Fenja KWS	Smart Iberia KWS	51,9
Smart Iberia KWS	Miracula KWS	Trixx	Klimt	Smart Talidia KWS		Smart Nelda KWS	51,8
Smart Telva KWS	Fantina KWS	Castello	Davinci	ST Bornholm		Smart Fjola KWS	47,4
Smart Fjola KWS	Smart Fjola KWS	Klimt	Tattoo	Castello		Smart Camilla KWS	46,9
Smart Camilla KWS	Smart Camilla KWS	Smart Nelda KWS	Fanfare	Smart Fjola KWS		Smart Telva KWS	46,4

Sortsforsøg

Der er i år gennemført fire forsøg med 91 sorter af sukkerroer i Danmark, og samme antal lokaliteter og sorter er også testet i Sverige.

I år indgår der i den danske sortsafprøvelse en tredjeårs kandidatsort, Sonic Vytech. Denne sort er tolerant overfor virusgulrot. Interessen er meget stor især fra Sydeuropa, hvor bladlussionen er dramatisk ændret efter forbuddet mod neonicotinoide. I år fandtes der tydelige angreb af virusgulrot i det nordvestlige Skåne, hvor et af de svenske sortsforsøg måtte kasseres pga. dette angreb.

Udviklingen af roesorter, der er tolerante overfor det ALS-hæmmende ukrudtsmiddel Conviso One (registreret i Danmark i 2016), har været med i afprøvningen i flere år. Udbytteforskellen mellem ALS sorterne og de almindelige sorter mindskes stadigt – og i Sverige (hvor Conviso One er godkendt i en noget højere dosering) forventes interessen at stige yderligere de næste par år. Fire af de nye testsorter for 2024 har denne egenskab.

I årets forsøg har bladsvampetrykket været lidt højere end normalt. Frem for alt domineret af rust – men også Cercospora har lokalt vist højere værdier.

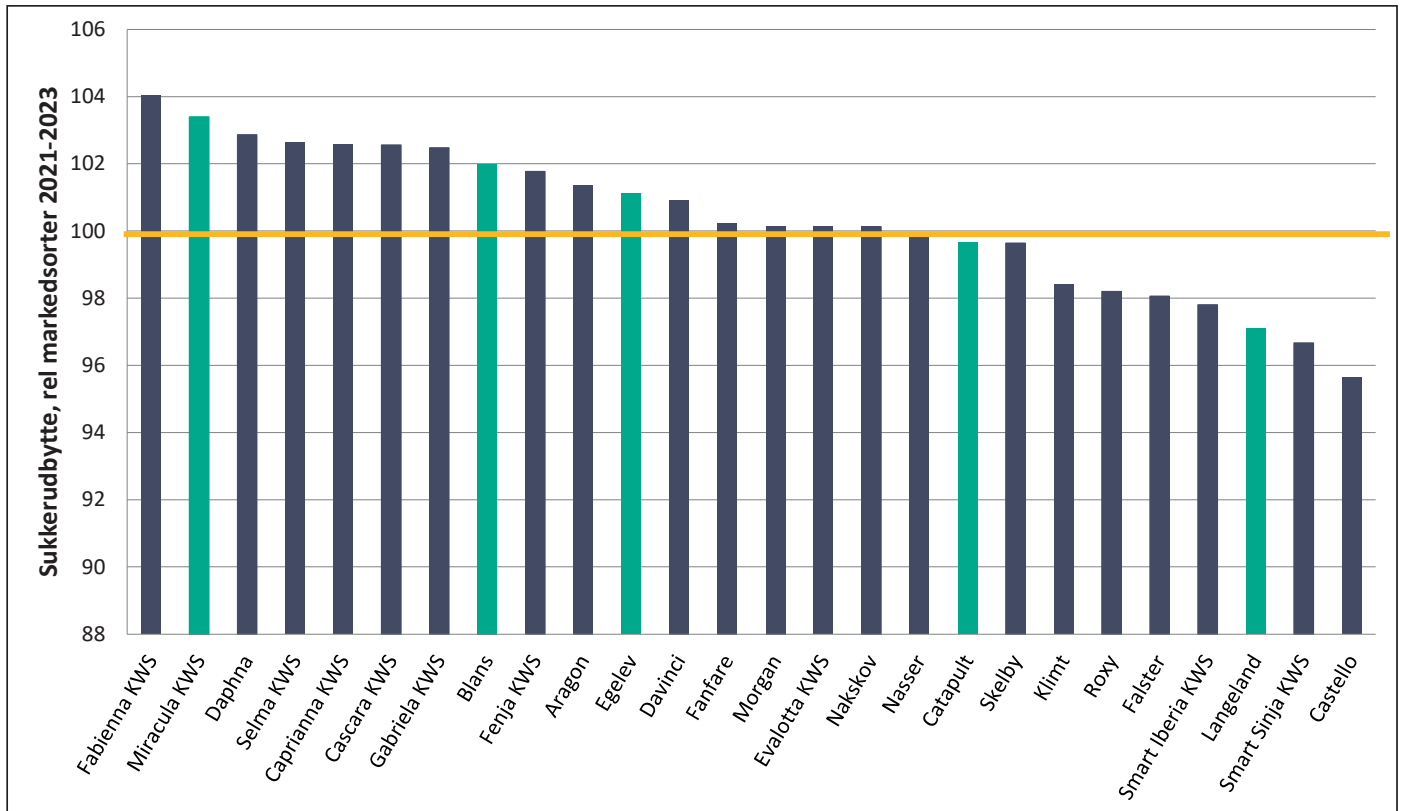
I marken

Såningen af forsøgene startede tidligt i begyndelsen af april, men manglen på regn medførte uens fremspiring på to forsøgslokaliteter, Holeby (Lolland) og Vilhelmsdal (Falster). De øvrige forsøg blev etableret med en god bestand.

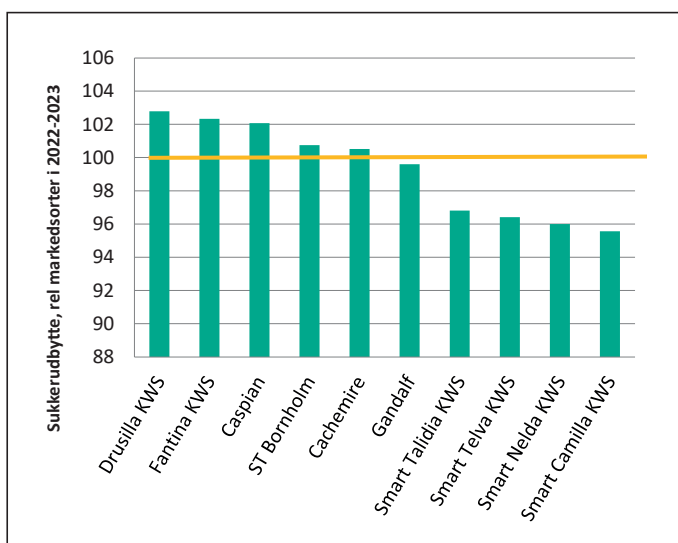
Vækstsæsonen har i gennemsnit været på 170 døgn, hvilket har været væsentligt længere end i 2022 men på linje med det normale.

Samtlige forsøg er anlagt på JB 6 til 7 med et reaktionstal på i gennemsnit 7,2 og med et lerindhold mellem 11

og 22 procent. Alle lokaliteter er på forhånd undersøgt for nematoder og vurderet fri for infektion. Forfrugten er vinterhvede i samtlige forsøg. Der er i gennemsnit tilført 100 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 17,8-18,3 cm. Roerne

Figur 1. Relativt sukkerudbytte fra 22 forsøg i perioden 2021-2023. Nye markedsorter 2024 i grønt.

Figur 2. Relativt sukkerudbytte for testsorter til 2024 fra 17 forsøg i perioden 2022-2023.

Valg af sukkerroesort

Et sikkert, højt økonomisk udbytte opnås med sorter, der har

- et højt sukkerudbytte og en høj udbyttestabilitet
- et højt sukkerindhold
- en høj renhedsprocent

Sorten bør tillige

- spire sikkert og ensartet på et højt niveau
- have lav stokløbningstendens
- have tolerance over for nematoder (til marker med behov)
- have lav modtagelighed over for bladsygdomme

Sukkerroer fra Strube

Derfor
skal du vælge
roefrø fra Strube

Hurtig og ensartet spiring, stort bladdække, stærk tolerance over for bladsygdomme og velegnet til lang kule opbevaring. Vores sorter er garant for et godt afkast og stabil indtjening - også uanset naturens luner. Strube - det sikre valg!

I vores webshop kan du enkelt og hurtigt vælge og bestille den roesort der passer bedst til dine marker. Til sæson 2024 kan vi bl.a. præsentere nyheden ST Bornholm og de to topsorter Klimt og Morgan.

Ønsker du yderligere information og vejledning
- står vi altid parat til personlig rådgivning:

Kristian Nørby Nielsen
Mobil 2083 5165
Niels Borre
Mobil 2872 8284

strube

Breeding progress
together

Strube Scandinavia Aps | www.strube.nu

er taget op mellem den 13. september og 26. oktober. Stokløbning har ikke været et problem i praksis. Etableringen af årets stokløbningsforsøg blev begrænset af vejret – derfor blev der kun etableret to forsøg i stedet for de sædvanlige tre forsøg. Stokløbningsforsøgene blev sået den 28. februar og den 9. marts på Borgeby i Sverige. Det tidlige såtidspunkt med markedsførte sorter har fået 148 vernaliseringstimer, og det andet såtidspunkt, med samtlige sorter i afprøvning, har fået 138 vernaliseringstimer. Denne fremprovokering af vernalisation giver en god adskillelse af sorterne ved både første og andet såtidspunkt.

Frøet har været behandlet med en standardbejdse bestående af Force (10 gram a.i.), Tachigaren (14 gram a.i.) samt Rampart (7 gram a.i.). Ukrudt er blevet bekæmpet efter behov i forsøgene, men udfordringerne på grund af sæsonen har været betydeligt større end normalt. Alle fem forsøg er blevet behandlet to gange mod bladsvampe. I specialforsøget med modtagelighed overfor bladsvampe i de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år, er angreb og udbytte undersøgt med og uden fungicidbehandling.

Resultaterne af årets forsøg med sorter er vist i *tabel 2*. Gennemsnittet af sorterne i dyrkning 2023 udgør målegrundlaget.

Stokløbningen har fået god vernalisering i år og er sået den 28. februar, godt og vel en måned før såningen startede i praksis. Mest egnede for tidlig såning er sorterne Gabriela KWS, Selma KWS, Caprianna KWS og Skelby.

Et højere sukkerindhold giver højere betaling for roerne. Sukkerindholdet i årets forsøg er på et lavere niveau, gennemsnittet er 17,2 procent (2022: 18,0

Tabel 2. Forholdstal for udbytte af polsukker 2021 til 2023, samt to og tre års gennemsnit

Sukkerroer	Resistens/ tolerance ¹⁾					
		2021	2022	2023	2022- 2023	2021- 2023
<i>Antal forsøg</i>		5	5	4	9	14
Gns. af dyrkede sorter, ton sukker pr. ha		16,5	15,1	16,4	15,8	16,1
Gns. af dyrkede sorter, forholdstal		100	100	100	100	100
Fabienna KWS	RT+NT	106	106	104	104	104
Selma KWS	RT+AT	101	103	107	106	103
Daphna	RT+NT	102	107	103	104	103
Blans	RT	104	103	105	103	103
Egelev	RT	104	106	100	103	103
Miracula KWS	RT+NT	102	105	101	103	102
Aragon	RT	102	103	102	102	102
Cascara KWS	RT+NT	102	103	103	103	102
Caprianna KWS	RT+NT	103	103	102	102	102
Davinci	RT	102	102	103	102	102
Gabriela KWS	RT+NT	103	104	99	101	101
Nakskov	RT	104	102	100	100	101
Skelby	RT	100	102	101	101	100
Morgan	RT	101	103	99	101	100
Nasser	RT	101	103	100	101	100
Fanfare	RT	103	100	100	100	100
Catapult	RT	102	100	100	99	100
Fenja KWS	RT+NT	101	102	100	100	100
Klimt	RT	100	100	102	100	100
Falster	RT+NT	103	102	96	99	99
Evalotta KWS	RT	96	99	102	102	99
Roxy	RT	102	98	98	97	98
Smart Iberia KWS	RT+AT+HT	96	98	100	98	97
Langeland	RT+NT	100	99	96	97	97
Castello	RT+NT	96	100	96	97	96
Smart Sinja KWS	RT+AT+HT	95	96	97	96	95
Sonic Vytech	RT+NT+VT	103	88	89	88	93
Tattoo	RT		99	101	99	
Fortnox	RT+NT		99	98	98	
Trixx	RT+NT		96	98	96	
Ingvar	RT		101	99	100	
Smart Fjola KWS	RT+HT		95	98	96	
Smart Lienna KWS	RT+HT		95	98	95	
Smart Alexa KWS	RT+NT+HT		93	95	94	
Drusilla KWS	RT+AT		108	102	105	
Caspian	RT		103	104	103	
ST Bornholm	RT		103	101	102	
Fantina KWS	RT+VT		102	101	101	
Cachemire	RT+NT		102	102	101	
Gandalf	RT+NT		101	98	99	
Smart Telva KWS	RT+HT		96	97	96	
Smart Talidia KWS	RT+HT		97	96	96	
Smart Nelda KWS	RT+NT+HT		93	98	95	
Smart Camilla KWS	RT+NT+HT		93	96	93	

¹⁾ RT: Rhizomiantolerant, NT: Nematodtolerant, AT: Aphanomycestolerant, HT: herbicidtolerant, VT: Virusgulsot-tolerant

Testsort 2024

procent). Testsorten Langeland har højere sukkerindhold end øvrige sorter, og Fabienna KWS, Falster, Sonic Vytech, Skelby, Blans, Cachemire, Smart Nelda KWS, Ingvar, Selma KWS og Gabriella KWS har alle et sukkerindhold i den øverste kvartil.

Renhedsprocenten fra forsøgene viser normalt en højere værdi end i praksis, eftersom sten og løs jord fjernes før indvejning af forsøgsprøverne. Så en høj renhedsprocent giver en højere betaling for roerne. De sidste tre år er den faste topskive inkluderet i vores forenkede økonomiberegning. Markedssorter med den bedste renhed er Castello, Fortnox, Daphna, Davinci, Tattoo, Trixx, Catapult, Aragon, Nakskov og blandt de nye også Caspian, Gandalf og ST Bornholm.

Normalt vil en stor og glat roe med en lille eller næsten ingen rodfure, og som

sidder tilstrækkeligt højt i jorden, give en høj renhedsprocent samtidig med, at

Tabel 3. Stokløbning ved tidlig såning

Sorter egnede til såning mellem den 20. og den 25. marts	Sorter egnede til såning mellem den 26. marts og den 2. april	Sorter egnede til såning efter den 2. april
Gabriella KWS	Smart Lienna KWS	Castello
Selma KWS	Blans	Sonic Vytech
Caprianna KWS	Egelev	Caspian
Skelby	Smart Fjola KWS	Smart Talidia KWS
	Morgan	Smart Telva KWS
	Fabienna KWS	Gandalf
	Smart Iberia KWS	Fantina KWS
	Miracula KWS	ST Bornholm
	Nakskov	Smart Camilla KWS
	Catapult	Smart Nelda KWS
	Nasser	Drusilla KWS
	Tattoo	Smart Sinja KWS
	Klimt	Fenja KWS
	Smart Alexa KWS	Langeland
	Falster	Trixx
	Evalotta KWS	Cascara KWS
	Davinci	Fortnox
	Roxy	
	Fanfare	
	Daphna	
	Cachemire	
	Aragon	
	Ingvar	

Nyeste teknologi indenfor rækkerensning, sprøjtning og roeoptagning

Kontakt Mertz salgsteam

7040 0050

TOM ELLERØD

Steketee
Direkte
2178 4262

MADS LARSEN

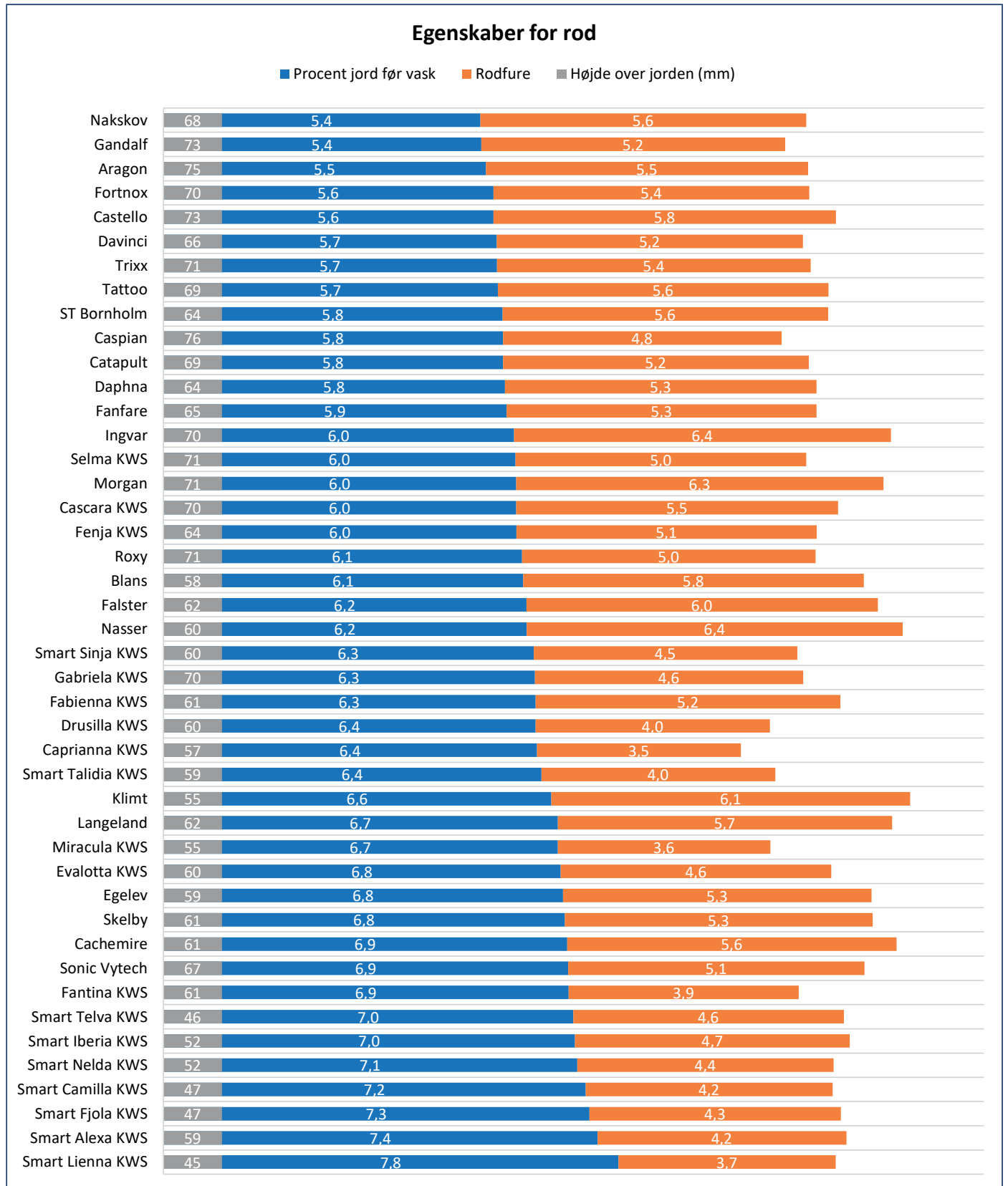
ROPA
Direkte
2168 2291

den er let at rense og vaske. Højde måles i to af forsøgene hvert år, og i 2023 er gennemsnittet af alle sorter, som har

været i afprøvning to år eller mere, 65 mm over markoverfladen sammenlignet med 44 mm i 2022. I 2018 hvor de eks-

tremt tørre forhold gav højsiddende roer var gennemsnittet 62 mm. (se figur 3).

Figur 3. Rodfure, højde over jord, vaskbarhed og grenethed for sorter til dyrkning i 2024, er rangeret efter mængden af vedhængende jord på roen.

CAPRIANNA KWS^{RT+NT}

Stabil og velafprøvet sort med god dyrkningsøkonomi

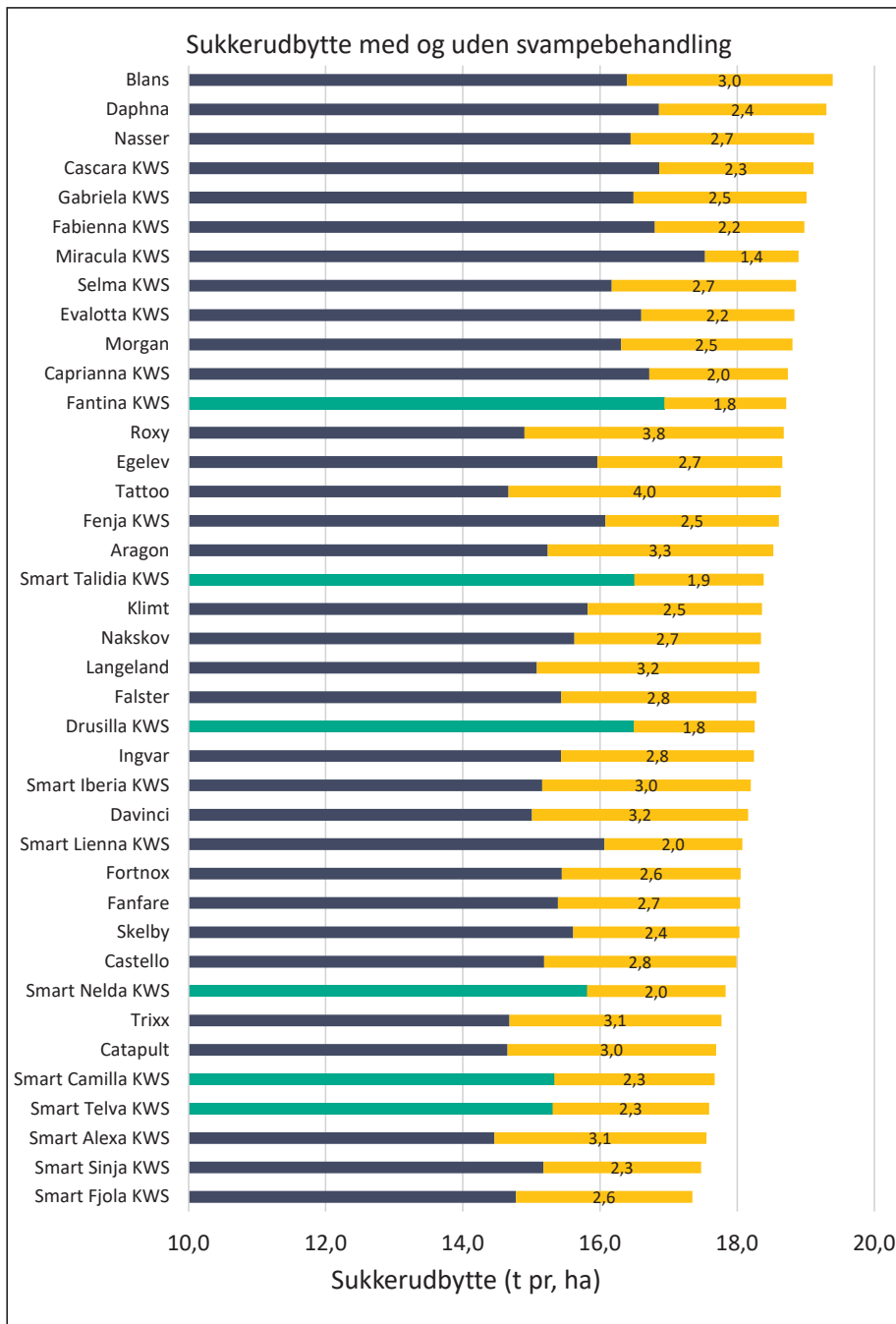
- Højtydende NT-sort i forsøg med (fht. 102*) og uden (fht. 103*) nematoder
- God dyrkningsøkonomi (+490,-kr.*) i forsøg uden nematoder
- Meget god og ensartet fremspiring
- Meget god profil med hensyn til stokløbning, velegnet til tidlig såning
- Særdeles velafprøvet roesort (seks år i forsøg)

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2021-23

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

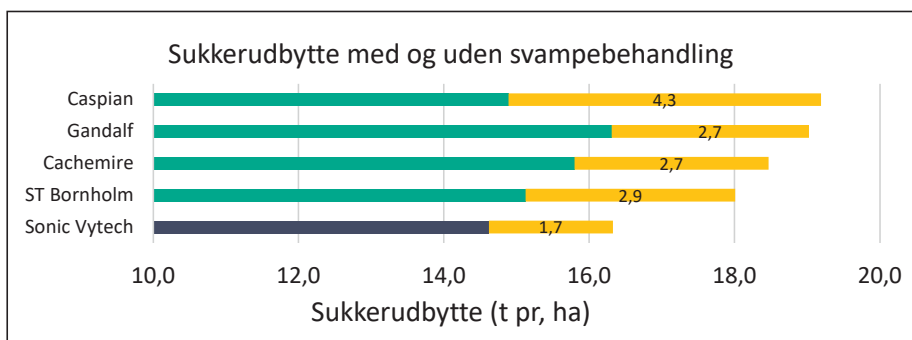
Figur 4. Udbyttens niveau i specialforsøgene med og uden bladsvampebehandling i sorter til dyrkning 2024. Udbytte i ubehandlet (blå og grønne søjler) samt merudbytte for svampebehandling (gule søjler). Grønne søjler er testsorter 2024. Sorterne er rangeret efter udbytte i behandlet. 2 års gennemsnit 4 forsøg 2022-2023 DK, SE.

Rodfurens dybde er genetisk bestemt, og der er sikker forskel og stor variation mellem sorterne. Sorterne Falster, Ingvar Morgan, Nasser og Klimt har en mindre rodfore end øvrige sorter, mens Caprianna KWS og testsorten Miracula KWS har de mest markante rodfrurer blandt sorterne i afprøvning i år.

Bladsvampe i udvalgte sorter

I to specialforsøg beliggende på Falster og i Sydsjælland undersøges sorter, som har været i afprøvning to år eller mere, for deres modtagelighed overfor bladsvampe. Naturlig infektion med bederust har igen i 2023 været dominerende i begge forsøg. Symptomer på rust begyndte primo august. I august har rust udvist en lidt langsommere udvikling for derefter at tage fart fra september og frem til optagning. Angreb af meldug er begyndt cirka to uger senere end bederust. Der har været mere meldug i forsøget på Falster end i Sydsjælland. Generelt udviser sorterne en større variation i modtagelighed overfor meldug i sammenligning til rust. Angrebene af Ramularia har været meget svage. Udvikling i Cercospora øges fortsat lidt år for år, og i forsøget på Falster er udvikling i Cercospora observeret sent i september og oktober.

Der er i forsøget på Falster i 2023 svampebehandlet to gange med en blanding af 0,3 liter Comet Pro + 0,5 liter Pro-

Figur 5. Udbyttens niveau i specialforsøgene med og uden svampebehandling i sorter, der har deltaget i forsøgene kun i 2023. Øvrige sorter ses i figur 4. Udbytte i ubehandlet (blå og grønne søjler) samt merudbytte for svampebehandling (gule søjler). 1 års gennemsnit 2 forsøg 2023 DK, SE.

pulse pr. ha. I forsøget i Sydsåne er der svampebehandlet tre gange. I 2022 er der svampebehandlet tre gange i begge forsøg.

Merudbyttet for svampebekæmpelse i de dyrkede sorter ligger mellem 1,4 til 4,3 ton sukker i gennemsnit af fire forsøg over to år (2022-2023 DK, SE), figur 4. Enkelte sorter har kun deltaget et år i specialforsøgene og ses separat i figur 5. Det gennemsnitlige merudbytte for svampebehandling er 17 procent for dyrkede sorter. Laveste merudbytte er målt i Miracula KWS, derefter følger Drusilla KWS og Fantina KWS. De højeste merudbytter er målt i sorterne Tattoo og Roxy derefter følger Aragon og Langeland.

Modtagelighed af meldug og rust i sorter til 2024 ses i tabel 4, hvor grøn farve angiver laveste modtagelighed, gul farve middel modtagelighed og rød farve angiver højeste modtagelighed. I tabellen er de sundeste sorter nævnt øverst, og de mest modtagelige er angivet nederst. Alle sorter bliver angrebet af meldug og bederust. Miracula KWS, Fabienna KWS og Cascara KWS har udvist laveste modtagelighed overfor meldug sammen med en række Smart sorter. Mod angreb af rust har sorterne Miracula KWS, Fantina KWS og Daphna udvist laveste modtagelighed i forsøgene over to år. Generelt ses der en tendens til, at jo mere sorterne bliver angrebet af bladsvampe, desto højere merudbytte opnås der ved svampebehandling.

Sorter til økologisk dyrkning

To forsøg med økologiske sorter er i 2023 udført på lokaliteter ved Rødby og Saksøbing. Et forsøg ved Nykøbing er kasseret pga. ringe fremspiring. Forsøgene er sået 29.-30. april og taget op 12.-13. september svarende til cirka to uger før levering af roer til den økologiske kampagne.

Resultater fra fire sorter, der har deltaget i forsøgene i tre år, ses i tabel 5. Sorten Cascara KWS, der er tolerant over for nematoder, har opnået højeste sukkerudbytte og højeste

Forudsætninger for beregning af det økonomiske udbytte

- Prisaftale 2024, etårig kontrakttype
- Roepris ansat til = 224,77 kr. pr. ton rene roer, basis 16,0 procent sukker. Priser er justeret i overensstemmelse med aftale for 2024 inklusive et fast fradrag på 3 procent rene roer er inkluderet i analysen
- De variable omkostninger ved dyrkning af sukkerroer er ikke med i beregningerne

Tabel 4. Modtagelighed overfor meldug og rust før optagning. Farvekode for lav, middel og høj modtagelighed, 2 års gennemsnit (4 forsøg, DK,SE), undtagen 1) 1 års gennemsnit (2 fs DK, SE).

Sort	Resistens	Meldug okt	Rust okt
* Miracula KWS	RT+NT	13	25
o Smart Nelda KWS	RT+NT+HT	3	42
o Smart Telve KWS	RT+HT	7	40
o Smart Talidia KWS	RT+HT	4	44
* Smart Lienna KWS	RT+HT	14	39
o Fantina KWS	RT	24	34
o Smart Camilla KWS	RT+NT+HT	13	46
* Cascara KWS	RT+NT	20	41
* Daphna	RT+NT	27	36
* Smart Fjola KWS	RT+HT	19	44
* Fabienna KWS	RT+NT	19	47
* Caprianna KWS	RT+NT	26	41
o Drusilla KWS	RT+AT	24	43
* Smart Iberia KWS	RT+AT+HT	26	43
* Smart Alexa KWS	RT+NT+HT	29	47
* Fenja KWS	RT+NT	41	44
* Nasser	RT	41	44
* Morgan	RT	43	43
* Catapult	RT	37	51
* Skelby	RT	37	51
* Gabriela KWS	RT+NT	38	52
* Evalotta KWS	RT	43	47
* Egelev	RT	36	56
* Klimt	RT	46	47
* Smart Sinja KWS	RT+AT+HT	37	56
* Aragon	RT	40	53
* Selma KWS	RT+AT	44	49
* Blans	RT	50	46
* Castello	RT+NT	49	50
* Fortnox	RT+NT	50	49
* Roxy	RT	44	57
* Ingvar	RT	50	51
* Davinci	RT	49	54
* Langeland	RT+NT	54	50
* Trixx	RT+NT	49	55
* Falster	RT+NT	58	48
* Nakskov	RT	49	56
* Tattoo	RT	56	53
* Fanfare	RT	57	56
o Gandalf ¹⁾	RT+NT	24	48
o Caspian ¹⁾	RT	30	52
o Cachemire ¹⁾	RT+NT	43	43
* Sonic Vytech ¹⁾	RT+NT+VT	48	38
o ST Bornholm ¹⁾	RT	41	55

■ = mindst modtagelig   * : Sort på sortliste
■ = middel modtagelig   o: Prøvesort
■ = mest modtagelig   ¹⁾: Gns 1 år (2 fs)

RT: Rhizomiantolerant, NT: Nematodtolerant, AT: Aphanomycestolerant, ALS: ALS-tolerant, VgT: Virusgulsot-tolerant.

Strategi

Vælg sukkerroesort til økologisk dyrkning, der:

- har høj sukkerprocent og sukkerudbytte
- har hurtig og ensartet fremspiring
- har stort bladdække
- har høj renhed
- har høj plantevægt (robusthed)
- har lav modtagelighed overfor bladsvampe

økonomiske resultat. Marley medfører højere sukkerprocent end de fire øvrige testede sorter. Højeste rodvægt er målt i Cascara KWS og laveste i Marley.

Tidlig plantebestand, optalt ved cirka 50 procent fremspiring, angiver hvilke sorter, der har højeste spirehastighed. I gennemsnit over tre år viser Lomosa den klart hurtigste tidlige fremspiring blandt de testede sorter. Endelig plantebestand opgjort medio juni har været tilfredsstillende høj i alle sorter med over 80.000 planter pr. ha, hvoraf højeste plantebestand er opnået i Lomosa og Marley.

Plantevægt medio maj kan være et udtryk for sortens tilvækst samt robusthed mod jordbårne svampesygdomme og skadedyr. Højeste plantevægt ses i Lomosa og laveste plantevægt ses i Nakskov.

Bladdække er en vigtig parameter i konkurrencen mod ukrudt. Mens der i forsøgene i 2023 ikke er opnået sikker forskel mellem sorterens bladdække primo juni, måske som følge af de tørre forhold, viser treårsgennemsnittet størst bladdække i Lomosa og Nakskov.

I forsøgene er der set angreb af bedemeldug og bederust. Mindst modtagelighed overfor meldug ses i Cascara KWS efterfulgt af Marley, mens Nakskov angribes mest af meldug. Alle sorter har været angrebet af rust inden optagning med meget lille forskel mellem sorter.

Nematod tolerante sorter

I årets to forsøg på nematodinficeret jord er forskellen i sukkerudbytte mellem den modtagelige sort og gennemsnit

af de dyrkede nematodtolerante sorter 10 procent, hvilket er på et lavere niveau end i 2022 (24%) og i 2021 (25%).

Forskellen til de bedste dyrkede sorter: Fabienna er kun 17 procent i år, hvilket skyldes en lavere forekomst af nematoder i forsøgsmarken og god tilgang til vand i juli og august. Dette giver normalt en mindre fordel og udslag ved dyrkning af en nematodtolerant sort.

De relative udbyttetal præsenteres i forhold til NT-sorterne på markedet i Danmark og Sverige: Falster, Daphna, Fenja KWS, Twix, Cascara KWS, Caprianna KWS, Fortnox, Castello og Trixx, Nysted, Gabriella KWS og Fabienna KWS.

Eftersom udbytteneiveauet i nematodsegmentet er stigende, sammenlignes sorterne med de dyrkede NT-sorter. Den

Table 5. Økologiske testede sorter. Gennemsnit af 3 år, 2021-2023, 6 forsøg.

Økologiske sukkerroesorter	1.000 pl. pr. ha ved tidlig fremspiring	1.000 pl. pr. ha ved fuld fremspiring	Plantevægt, g pr. m ² medio maj	Bladdække, pct. af jord primo juni	Karakter for angreb før høst		Renhed, pct.	Sukker, pct.	Udbytte, ton pr. ha		Fht. sukker	Udbytte og merudbytte, kr. pr. ha ⁵⁾
					meldug	bederust			rod	sukker		
<i>2021-2023. 6 forsøg</i>												
<i>Gns. af dyrkede sorter</i>	37	93	49	49	32	31	95,5	17,8	67,2	11,9	100	49.156
Cascara KWS (NT)	35	92	51	46	14	28	95,7	17,6	71,2	12,5	105	2.385
Lomosa	59	97	56	52	34	30	95,4	17,5	65,6	11,5	97	-2.122
Marley	27	95	41	46	23	30	95,4	18,6	63,6	11,8	99	180
Nakskov	29	87	47	50	59	35	95,5	17,4	68,4	11,9	100	-444
LSD	5	3	8	2	7	3	0,2	0,2	2,2	0,3		

TOPSORTER

Danske roesorter til attraktive priser

 DLF
Beet Seed

DAVINCI RZ

- Velafprøvet højtydende sort
- Højt økonomisk udbytte (+868 kr. pr. ha*)
- Meget høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Meget stort bladdække
- Meget velegnet til tidlig såning

CASTELLO RZ/NT

- Stærk nematodesort
- Højt økonomisk udbytte på nematodeinficeret jord (+932 kr. pr. ha**)
- Høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Middel sukkerprocent = **sukkertillæg**

CASPIAN RZ PRØVESORT

- Ny højtydende sort
- Højt udbytte (fht. 104*)
- Meget højt rodudbytte
- Stort bladdække
- Høj renhed = **stort renhedstillæg**

ARAGON RZ NY TOPSORT

- Ny højtydende sort
- Højt økonomisk udbytte (+919 kr. pr. ha*)
- Meget høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Stort bladdække
- Meget stort rodudbytte

FANFARE RZ

- Velafprøvet højtydende sort
- Højt økonomisk udbytte (+346 kr. pr. ha**)
- Største bladdække af alle sorter
- Høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Nem at høste

GANDALF RZ/NT PRØVESORT

- Ny højtydende nematodesort
- Højt udbytte på nematodeinficeret jord (fht. 101****)
- Høj sukkerprocent
- Stort bladdække – dækker godt af for sent fremspiret ukrudt

NAKSKOV RZ ALL-ROUND

- Højtydende all-round sort
- Højt økonomisk udbytte (+312 kr. pr. ha**)
- Egner sig til arealer med middel nematodetryk
- Højeste renhed af alle RZ-sorter = **stort renhedstillæg**
- Stort rodudbytte og nem at høste
- Egner sig til tidlig såning

CATAPULT RZ NY ALL-ROUND

- Ny højtydende sort
- Højt og stabilt udbytte (fht. 100*)
- Egner sig til arealer med middel nematodetryk
- Høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Stort bladdække

NAKSKOV RZ

- Økologisk sort
- Højt økonomisk udbytte i økologiske forsøg (fht. 100*****)
- Høj renhed = **stort renhedstillæg**
- Stort bladdække

Køb dit roefrø på maribobeetshop.dk
Kontakt Ole Lauridsen mobil 2211 2221.
Eller din DLF-frøavlskonsulent.

*NBR 2023
**NBR 2021-2023
***NBR NT-forsøg 2022 (ikke tilstrækkelig med nematoder i NT-forsøgene 2023 til at vise potentialet i nematodesorterne)
****NBR NT-forsøg 2023
*****NBR økologiske forsøg 2023

modtagelige sort Selma KWS er inkluderet i forsøgene som en generel målesort.

Den højest ydende nematodtolerante sort er i årets forsøg, Fabienna KWS, som har vist et stabilt højt udbytte samtlige år, den er testet i nematodinficerede marker, og ligger helt i top over to og tre år. På samme niveau i år er sorten

Miracula KWS, og begge er bedre end gennemsnittet af de dyrkede sorter.

Over tre år er sorterne Miracula KWS, Langeland og Fabienna KWS og Caprianna KWS bedre end gennemsnittet, og over to år giver Cachemire også et udbytte sikkert over gennemsnittet. En oversigt over de seneste tre års afprøvning af sorter ses i *tabel 6*.

Markedssorterne Langeland, Castello og Falster har de mindste og dermed bedste rodfurere i forhold til gennemsnittet, og blandt testsorterne har også Cashemire og Gandalf en god rodfure. I modsætning til rodfuren er grenethed overvejende bestemt af dyrkningsforholdene, altså en delvis miljøbetinget egenskab. Mindst grenethed i år har sorterne Castello, Daphna og Falster. Den vigtige parameter, procent vedhængende jord, som giver tydelig forskel mellem sorterne under høstforholdene i et år som 2023, har givet det resultat, at markedssorterne Fortnox, Trix og Castello har et tydeligt lavere niveau end gennemsnittet i forsøget (se i figur 3).

Forsøgene

Der er i år gennemført og høstet to forsøg med 43 sorter i Danmark, som er tolerante over for nematoder (NT). Der har været tilmeldt 16 nye NT-sorter til afprøvning.

Jorden har gennemgående været i god gødningstilstand og reaktionstal. Forfrugten har været vinterhvede. I de to forsøg har der været henholdsvis 6,8 og 2,1 nematodeæg og -larver pr. gram jord. Der er i gennemsnit tilført 100 kg kvælstof pr. ha. Frøet har været behandlet med en standardbejdse, bestående af Force (10 gram a.i.), samt Tachigaren (14 gram a.i.) og Rampart (7 gram a.i.). I begge danske forsøg er insektbejdningen fulgt op med en skadedyrs- og/eller bladlusbekæmpelse.

Ukrudt har været bekæmpet efter behov i forsøgene. Forsøgene er behandlet to gange mod bladsvampe med Comet Pro, Amistar Gold og Propulse i forskellige varianter. Rækkeafstanden har været 50 cm i Danmark og 48 cm i Sverige. I Danmark er sådatoerne den 18. og den 26. april. Forsøgene er taget op den 19. og den 29. september. ■

Tabel 6. Nematodetolerante sorter, forholdstal for udbytte af polsukker 2021 til 2023 i danske forsøg, samt to og tre års gennemsnit. Nyhed i blå

Sukkerroer	Resistens/ tolerance ¹⁾	Forholdstal for udbytte af sukker				
		2021 ²⁾	2022 ³⁾	2023 ⁴⁾	2022-2023	2021-2023
<i>Arealer med nematodangreb</i>						
Pi		7.450	7.720	4.500	6.110	6.557
Antal forsøg		3	3	2	6	9
Gns. af målesorter, ton sukker per hektar		13,1	14,0	14,9	14,5	14,4
Gns. af målesorter		100	100	100	100	100
Fabienna KWS	RT+NT	115	108	106	106	106
Langeland	RT+NT	106	111	99	105	103
Miracula KWS	RT+NT	110	105	106	104	103
Caprianna KWS	RT+NT	110	104	102	102	102
Daphna	RT+NT	106	103	101	101	101
Gabriela KWS	RT+NT	105	102	102	101	100
Cascara KWS	RT+NT	104	107	100	103	100
Castello	RT+NT	105	103	99	100	99
Falster	RT+NT	100	105	100	102	99
Fenja KWS	RT+NT	104	102	99	100	97
Selma KWS	RT+AT	76	76	89	81	78
Cachemire	RT+NT		108	102	104	
Gandalf	RT+NT		94	101	96	
Fortnox	RT+NT		96	97	96	
Smart Alexa KWS	RT+NT+HT		93	99	95	
Smart Camilla KWS	RT+NT+HT		95	93	93	
Trixx	RT+NT		92	94	92	
Smart Nelda KWS	RT+NT+HT		94	92	92	
Sonic Vytech	RT+NT+VT		92	89	90	

¹⁾ RT: Rizomaniatolerant, NR: Nematodresistent, NT: Nematodtolerant, HT: Herbicidtolerant, VGT: Virus gulsot tolerant.

²⁾ Lombok, Cantona KWS, Daphna, Fenja KWS, Nelson, Twix, Cub og Cascara KWS var målesorter i 2021

³⁾ Faster, Daphna, Fenja KWS, smart Renja KWS, Cascara KWS, Caprianna KWS, Fortnox, Castello og Trixx er målesorter i 2022

⁴⁾ Faster, Daphna, Fenja KWS, Twix, Cascara KWS, Caprianna KWS, Fortnox, Castello og Trixx, Nysted, Gabriella KWS, Fabienna KWS er målesorter i 2023

Tabel 7. Nematodtolerante sorter

Sukkerroer	Resistens/ tolerance ¹⁾	1.000 pl. pr. ha ved frem- spiring	Bladdække pct. maj/juni	Karakter ²⁾ for			Pct. vedhæn- gende jord før vask	Pct. ren- hed	Pct. sukker	Saftkvalitet, mg pr. 100 g sukker		Udb. og merudb., ton pr. ha		Fht. for udbytte af sukker
				rod- fure	grenet- hed	vask- bar- hed				amino- N	IV-tal	rod	sukker	
<i>2022-2023. 5 forsøg i Danmark</i>														
<i>Genomsnitt</i>		95	42	4,6	6	5,3	6,9	93	17,4	52,5	2,4	0	0	100
Fabienna KWS	RT+NT	99	41	4,4	5,6	4,9	7,7	92,3	17,8	46,6	2,2	5,8	7,6	106
Langeland	RT+NT	101	42	4,9	6,3	5,6	8,0	92,0	18,0	45,9	2,3	3,38	6,5	105
Miracula KWS	RT+NT	100	44	3,3	5,7	4,8	7,7	92,3	17,5	49,3	2,4	5,32	5,6	103
Cachemire	RT+NT	104	39	5,0	5,8	5,5	7,8	92,2	17,7	47,5	2,2	4,57	5,9	103
Daphna	RT+NT	96	39	4,5	6,2	5,2	6,9	93,1	16,5	54,1	2,5	8,83	2,6	103
Caprianna KWS	RT+NT	99	42	3,5	5,7	4,9	7,7	92,3	17,4	54,7	2,3	4,04	3,2	102
Falster	RT+NT	100	41	5,3	6,1	5,7	7,4	92,6	17,8	47,8	2,2	1,68	3,6	102
Cascara KWS	RT+NT	94	40	4,7	6,3	5,3	6,9	93,1	17,5	52,1	2,4	4,42	4,2	102
Gabriela KWS	RT+NT	98	39	4,2	5,9	5,2	7,2	92,8	17,4	49,3	2,4	3,28	2,5	101
Gns. dyrkede sorter		96	81	4,5	5,9	5,2	7,3	92,7	17,4	52,1	2,4	82,3	14,3	100
Castello	RT+NT	93	38	4,7	6,1	5,5	6,2	93,8	17,6	57,5	2,5	0,39	1,3	100
Fenja KWS	RT+NT	96	39	4,7	6,0	5,1	6,4	93,6	16,6	48,3	2,3	6,5	1,1	98
Gandalf	RT+NT	96	40	4,9	6,4	5,5	6,9	93,1	17,6	46,7	2,2	-3,3	-2,8	96
Fortnox	RT+NT	87	40	4,5	5,9	5,3	6,1	93,9	17,4	58,6	2,5	-2,4	-2,8	96
Trixx	RT+NT	87	41	4,7	6,1	5,3	6,5	93,6	17,2	55,1	2,5	-4,3	-6,4	93
Smart Camillia KWS	RT+NT+HT	98	41	3,9	5,3	4,8	7,9	92,1	17,0	60,2	2,6	-3,3	-5,8	92
Smart Nelda KWS	RT+NT+HT	96	39	3,9	5,4	4,9	7,7	92,3	17,5	58,5	2,3	-6,5	-6,4	92
Sonic Vytech	RT+NT+VT	97	40	4,7	5,9		7,9	92,1	17,6	62,6	2,5	-10	-9,2	90
Selma KWS	RT+AT	94	39	4,6	6,1	4,9	7,7	92,3	17,1	42,4	2,1	-16	-17,7	82

¹⁾ RT: Rhizomiantolerant, NT: Nematodtolerant, AT: Aphanomycestolerant, HT: Herbicidtolerant, VgT: Virusgulsot-tolerant.

²⁾ Rodfure og vaskbarhed: Skala 1-9, hvor 1 = ekstremt dybe rodfurer, rodfurer fyldt med jord og lav vaskbarhed, 9 = ingen rodfurer, ingen jord og høj Testsorter 2024

BEDRE TRÆKKRAFT ALTID

REDESTEN
TYRES

For mere information kontakt
produktspecialist
Knud Blomgreen +45 2030 3408

Markdemo på Sofiehøj

Erhvervs-PhD
studerende KU,
**Nika
Jachowicz**
NBR Nordic
Beet Research

Juniorprojektleder
**Andrius Hansen
Kemezys,**
NBR Nordic
Beet Research

Efter en spændende ROEDAG i juni måned, gentog NBR, Nordic Sugar og VKST succesen med en efterårs-markdemo den 24. oktober, hvor over 100 personer deltog trods det dårlige vejr.

Dagen begyndte med frokost i maskinhallen, hvor deltagere kunne besøge en pølsevogn. Efter frokost var der indlæg om at undgå spild under optagning, præsentation af roeoptagere (Grim-

me, Holmer, Ropa) og spotsprøjtning (Ecorobotix) samt firmastande (SES-VanderHave, Strube). Efter frokost og indlæg gik turen til roemarken og fire poster med emnerne: Sukkerroesorter, biostimulanter, bladsvampeprodukter og bladsvampestrategier.

De nyeste strategier mod bladsvampe

Mette Andersen fra Nordic Sugar, og Anne Lisbet Hansen fra NBR fremviste et forsøg, hvor nye løsninger mod bladsvampe undersøges. I roeparcellerne kunne tilhørerne se angreb af især rust, som er den mest dominerende bladsvamp igen i år. Men der var også fokus på Cercospora, idet sygdommen ser ud til at være i stigning. Eksempler på angrebne planter var i parcellerne markeret med smiley-skilte. Bekæmpelse af bladsvampe sikrer tilvæksten i marken fra august og frem til optagning, og de sidste mange års forsøg viser, at ved optagning midt i oktober medfører to svampebehandlinger i gennemsnit 13 pct. merudbytte og cirka 3.000 kr. pr. ha i nettoindtægt.

Det er vigtigt at anvende det rette svampemiddel og dosering, men endnu vigtigere er rettidig timing, fortalte Anne Lisbet og Mette. Skal man have mest muligt udbytte ud af svampebehandlingerne, skal første sprøjtning foregå, når de første symptomer ses i marken. Ligeledes skal næste sprøjtning foretages, når nye angreb igen ses (og med minimum 21 dages mellem behandlinger gældende for samme produkt). Udvikling i smittetryk af bladsvampe kan hvert år følges i varselingsstjenesten.

Til kommende sæson er der to godkendte svampemidler i sukkerroer; Comet Pro og Amistar Gold. Derudover vil der igen blive ansøgt om dispensation til brug af Propulse. Forsøgene har vist de højeste opnåede merudbytter ved at blande Propulse med enten Comet Pro eller Amistar Gold, og tilhørerne blev anbefalet at tankblende produkterne. I roeparcellerne kunne tilhørerne se effekt af forskellige strategier og doseringer af de tre svampemidler samt af svovlmidlet Thiopron ved to eller tre behandlinger.

Dagen begyndte i maskinhallen med pølsevogn, indlæg og firmastande.

På gårdspladsen kunne man høre om de tre moderne roeoptagere fra Grimme, Holmer og Ropa.

Deltagerne blev i maskinhallen budt velkommen af Joakim Herrström fra NBR og Claus Nørgaard fra Nordic Sugar.

Der blev derudover talt om resistens i meldug mod strobiluriner. For at forebygge udvikling af resistens i bladsvampen anbefales det at undgå solobehandlinger med strobilurin (Comet Pro), og i stedet anbefales det at blande flere virkemekanismer.

Virkning af svampemidler og udvalgte biostimulanter blev i demo-parceller præsenteret af en række planteværnsfirmaer. Anders Christensen, BASF, fremviste virkning af Comet Pro og Talisman. Henrik Ryberg fra Syngenta

demonstrerede effekt af Amistar Gold i blanding med Propulse. Fra Bayer kunne tilhørerne se effekt af Propulse og Comet Pro, og fra UPL kunne virkning af Propulse i blanding med Thiopron og Multileo ses.

Biostimulanter

Ved biostimulantforsøget fortalte Andrius Hansen Kemezys fra NBR om biostimulanter, og repræsentanter fra Adama, FMC og BASF, som var med i forsøget, havde mulighed for at præsentere deres biostimulant produkter. Biostimulanter er produkter baseret på naturligt forekommende materiale og kan stimulere plantens eksisterende evne til vækst, men biostimulanter har ingen direkte effekt overfor sygdoms- og insektangreb. Biostimulanter indgår i naturlige processer i planter eller jord, som stimulerer udnyttelse og optagelse af næringsstoffer, stresstolerance og forbedring af afgrøde kvalitet og udbytte. I det fremviste forsøg blev tre forskellige biostimulanter afprøvet i tankblanding med bladsvampemidlerne Comet Pro og Propulse. Adama's biostimulant Charge er baseret på basisstoffet

chitosan, som blandt andet forekommer i yderskal fra rejer og andre skaldyr. FMC's biostimulant Seamac er til gengæld baseret på tangekstrakt fra *Ascophyllum nodosum*. BASF's produkt Talisman indeholder en blanding af forskellige biostimulanter og næringsstoffer.

De seneste år har de fleste store agrokemiske firmaer investeret massivt i udvikling af biostimulanter, og et stort antal af videnskabelige studier viser, at biostimulanter markant kan øge udbyttet især under suboptimale dyrkningsbetingelser. Desværre ser vi oftest, at anvendelse af biostimulanter under de danske forhold ikke øger udbyttet, eller at resultaterne er meget svingende. Måske kunne man se visse biostimulanter som investering i dyrkningssikkerhed, hvor skiftende klimapåvirkninger kunne reduceres, men til det har vi brug for at indsamle mere viden og erfaringer. Resultaterne fra årets forsøg med biostimulanter viser ingen signifikante udbytteforskelle i biostimulant behandlede parceller i forhold til de ubehandlede parceller. ■

Anders Christensen, BASF, fremviste virkning af Comet Pro og Talisman. Henrik Ryberg fra Syngenta demonstrerede effekt af Amistar Gold i blanding med Propulse.

I roeparcellerne kunne tilhørerne se symptomer på bladsvampesygdomme samt effekten af forskellige behandlinger.

Safari får anvendelsesforbud

Projektleder
Mikkel Nilars,
NBR Nordic
Beet Research

EU-kommissionen har nu meldt ud, at der kommer et forbud mod triflusal-furon-methyl, som er aktivstoffet i Safari. Ifølge kommissionen skal forbuddet mod anvendelse senest implementeres pr. 20. august 2024. Det betyder desværre, at næste sæson bliver den sidste, hvor vi har mulighed for at anvende Safari i ukrudtsstrategierne.

Derefter er det naturligvis vigtigt at kigge på, hvilke alternative muligheder vi har. Safari har primært været brugt til at bekæmpe besværlige ukrudtsarter som

f.eks. kamille, hundepersille, spildraps m.fl.

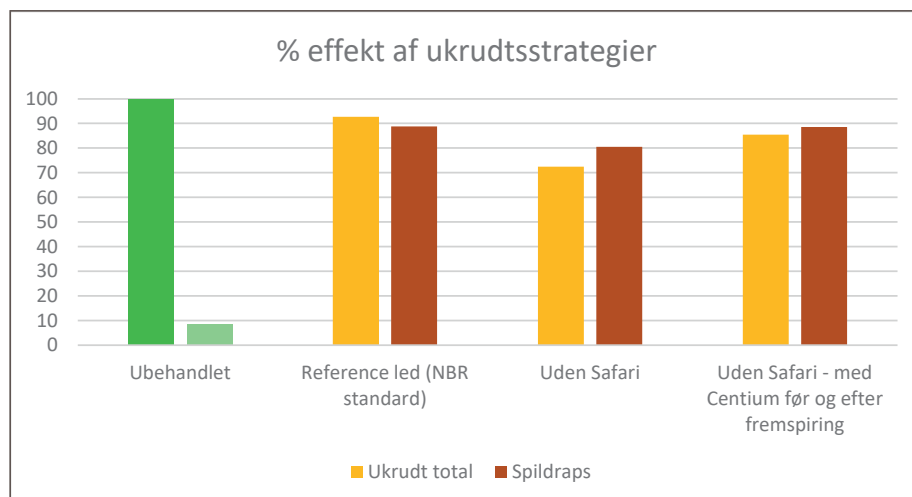
Den godkendte dosering på 15 g/ha af Safari i Danmark er meget lav sammenlignet med det, der må anvendes i vores nabolande. Derfor har brugen af Safari i Danmark ikke en tilfredsstillende effekt som enkeltstående middel mod de nævnte arter. Som et tillæg til den grundlæggende ukrudtsstrategi tilføjer Safari dog et værdifuldt ekstra løft, der er med til at give en tilfredsstillende effekt totalt set.

Vi har desværre ikke ret meget i værktøjskassen, når det gælder ukrudtsbekæmpelse i sukkerroer. Med udvidelsen af godkendelsen på Centium i 2021 – hvor der blev muligt at anvende midlet både før og efter fremspiring – kan Centium måske erstatte en del af Safaris effekt.

I forsøgene fra 2022, hvor strategier

med og uden Safari blev sammenlignet med alternative strategier med Centium (figur 1), faldt effekten mod spildraps fra 89% til 80%, når Safari ikke var med. Med tilførsel af Centium både før og efter fremspiring steg effekten igen til 89%.

I forsøgene fra i år har vi ligeledes haft fokus på strategier uden Safari. Forsøgene er endnu ikke opgjort i detaljer, men det ser relativt lovende ud – dog har der på en af forsøgspladserne været signifikant mere hundepersille i samtlige af de parceller, der ikke har haft Safari i strategien, så det bliver ikke helt uden udfordringer at skulle undvære Safari. I NBRs beretning for 2023 samt i næste nummer af Sukkerroent vil vi komme med en grundigere gennemgang af strategierne for ukrudtsbekæmpelse uden Safari – både hvad angår effekt, udbytte og økonomi. Mød også gerne op på vintermødet i Sakskøbing den 6. februar 2024, hvor ukrudtsbekæmpelse naturligvis også er på programmet. ■

Figur 1. Effekt af forskellige ukrudtsstrategier. Tallene for ubehandlet er procent ukrudtsdække. Opgjort 21 dage efter sidste sprøjtning (dvs. ultimo juni). I referencestrategien er der sprøjtet med 2 x 7,5 g/ha Safari. Dominerende ukrudtsarter var hvidmelet gåsefod, spildraps, og enårigt rapgræs. NBR, 2022.

SELMA KWS^{RT}

Topudbytter, hvor der ikke er nematoder

- Højt sukkerudbytte (fht. 103*) overfor dyrkede sorter
- Bedste dyrkningsøkonomi for RT-sorter (+906,-kr./ha*)
- Meget lav tendens til stokløbning
- Høj robusthed over for bladsvampe
- Sælges med stokløbningskontrol (BRS)

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2021-23

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Optimal indstilling af roeoptageren

– spildundersøgelse og demo-kørsel på Demodagen på Sofiehøj 2023

Projektleder
Otto Nielsen,
NBR Nordic
Beet Research

I anledning af Demodagen på Sofiehøj den 24. oktober 2023 blev der forud lavet spildundersøgelser med tre forskellige indstillinger af en moderne roeoptager. Spildundersøgelsen blev lavet i Sofiehøjs forsøgsmark, og her blev der efterfølgende på Demodagen fremvist selvkørende tre-akslede roeoptagere fra henholdsvis Grimme, Ropa og Holmer (foto 1).

Skånsom optagning er vigtig

Det kan være en udfordring helt præcist at afgøre, hvilken indstilling, der er optimal. Da roerne typisk aflæsses i kule og sidenhen genlæsses med renselæsser, sker der en efterfølgende forbedring af renheden, som chaufføren på roeoptageren ikke har kendskab til. Målet er derfor først og fremmest at lave en skånsom optagning. Skånsom optagning er karakteriseret ved at roerne, når de ender i roeoptagerens tank, har intakte rodspidser med en diameter på under 2 cm hvor roden er knækket.

Roespidserne kan knække af i jorden, ved passage over rouletterne og når de falder ned i tanken. Rodspidsbrud i jorden kan minimeres ved at afpasse

fremkørselshastighed og indstilling af optageraggater til forholdene. Her har især arbejdsdybden stor betydning. Skånsom transport til tanken er først og fremmest et spørgsmål om hensigtsmæssig design af roeoptageren, men det kan være en god idé at undlade at tømme tanken helt, så de første roer ikke falder så hårdt.

Rodspidsbrud på rouletterne afhænger blandt andet af rouletternes hastighed og hvor fyldte rouletterne er. Den bedste og mest skånsomme rensning opnås ved, at roerne renses ved at gnubbe mod hinanden hele vejen gennem roeoptageren, og dette er nemmest at optimere på, hvis der er et ensartet flow af roer og jord ved indføring i roeoptageren.

Spildundersøgelser

Der er udarbejdet retningslinjer for gennemførelse af spildundersøgelser i regi af IIRB (International Institute of Beet Research). Disse retningslinjer blev anvendt til at sammenligne tre indstillinger af en roeoptager den 16. oktober 2023 (figur 1-2). Optagningsforholdene var tæt på perfekte, da vejret var tørt og havde været det i nogle dage. Jordstrukturen var smuldrende, og jorden klæbede kun i begrænset omfang til roernes overflade. Roesorten havde dog en meget markant rodfure, som var svært at rense fri for jord.

Foto 1. Den udendørs del af Demodagen var udfordret af regn og rusk, men blev alligevel gennemført og herunder demo-kørsel med roeoptagere fra Grimme, Ropa og Holmer. Ugen før blev der lavet en spildundersøgelse, hvor optagningskvaliteten ved tre forskellige indstillinger af den samme moderne roeoptager blev sammenlignet (se tekst).

En spildundersøgelse består af to dele (foto 2). I den ene del af undersøgelsen indsamles spildet fra et opmålt areal. Det kan for eksempel være 18 rækker i 10 meters længde to steder i marken (2 x 90 kvm). Alle spildte roer og roedele indsamles og vejes. Hvis spildet i de undersøgte felter er meget forskelligt, undersøges flere felter for at få et bedre estimat. Da en del af roespildet kan være skjult under jorden, er det nødvendigt at grave jorden igennem for at finde alt spildt materiale. Hos NBR anvender vi en lille traktor med harve til at blotlægge yderligere spild. I denne undersøgelse fandt vi op til 32 % af spildet efter i alt 3-4 opharvninger. Spildet fra rouletterne fordeles ofte uens på hver sin side af roeofteren, og dette skal indgå i beslutningen om, hvor de undersøgte felter skal placeres.

Den anden del af spildundersøgelsen er en opgørelse af rodspidsbrud. Her opdeles tilfældige roer fra optagertanken efter størrelsen på rodspidsbruddet. For at få en præcis opgørelse er det nødvendigt at gennemgå 300-400 roer, men man får et omtrentligt resultat ved at gennemgå 100 roer. I undersøgelsen blev henholdsvis 447, 475 og 503 roer gennemgået ved de tre indstillinger.

Aftopningskvalitet

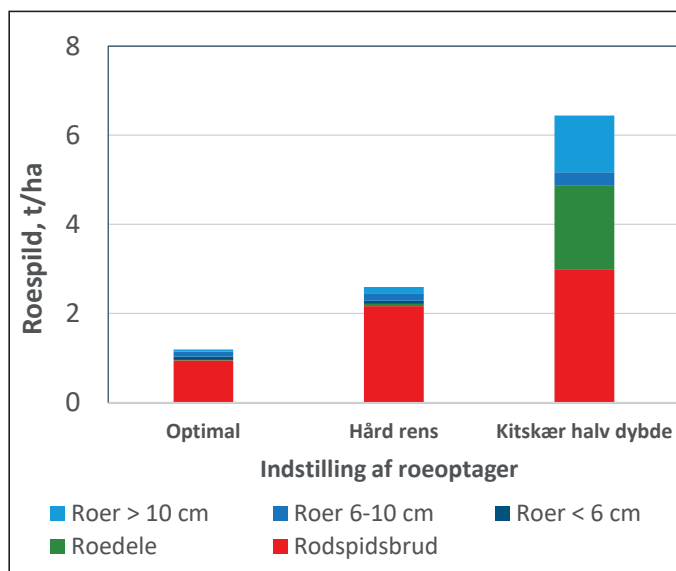
I spildundersøgelsen blev spild i form af overaftopning ikke opgjort, men der var generelt ingen roer, som var aftoppet for meget. Efter at afregningssystemet er overgået til fast topskiveandel på tre procent, leveres roer generelt med større andele af grønt. Ved længere tids lagring ved milde temperaturer er det vigtigt at andelen af grønt holdes på et lavt niveau, da tiloversblevne bladanlæg medfører et respirationstab grundet hurtig genvækst. Sortsvalget kan spille ind her, da visse roesorter har bladanlæg så langt nede af roelegemet, at aftopperknivene ikke kan fjerne disse uden samtidigt at aftoppe for dybt.

Renhed

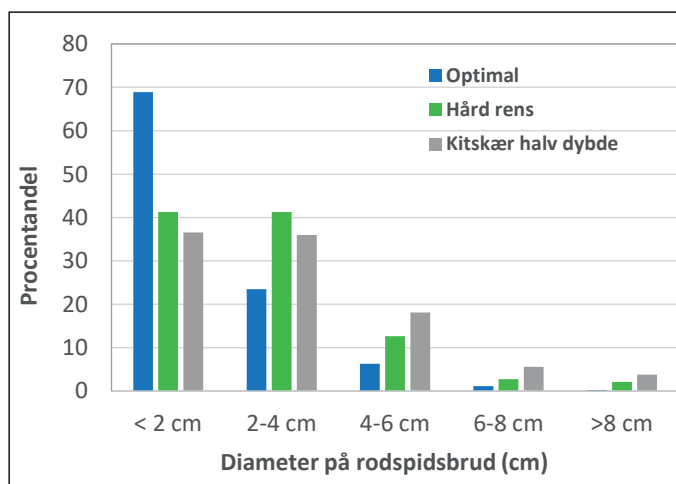
Roernes renhedsgrad vægter tungt i den samlede afregningspris, og ved direkte levering kan det være nødvendigt at gå på kompromis med omfanget af rodspidsbrud for at opnå den optimale optagningskvalitet. Ved levering via kule – og især ved lagring under udtørrende forhold (under fiberdug) – forbedres renheden ved at jorden tørrer ind og falder af i renselæsseren. Optimal optagning er derfor oftest ensbetydende med skånsom optagning, dvs. moderat brug af rouletterne.

Optagningsforholdene er vigtige

Det er en forudsætning for optimal optagningskvalitet, at vandindholdet i jorden ikke er for højt. Et lavt vandindhold er med til at minimere pakningsskader i over- og underjorden, idet en tør jord har en langt bedre bæreevne. Det er svært at

Figur 1. Samlet roespild ved tre forskellige indstillinger af roeofteren ved spildundersøgelse i 2023. Ved "Optimal" blev der optimeret på spild og renhed, ved "Hård rens" blev det forsøgt at rense roerne mere rene (øgning af rensningsgrad fra 55-70%) og med "Kitskær halv dybde" blev der kørt med for øverlige kitskær. Andelen af spild i marken, som blev fundet efter harvning, udgjorde hhv. 16%, 5% og 32 % af det samlede markspild. Spild fra rodspidsbrud er nærmere specificeret i figur 2.

Figur 2. Fordeling af rodspidsbrud ved tre forskellige indstillinger af roeofteren 2023. Rodspidsbruddets diameter måles med tommestok og omregnes til t/ha ved hjælp af omregningsfaktorer fastlagt af IIRB. De fleste roer bør have et rodspidsbrud på under 2 cm i diameter. Se figur 1 for yderligere forklaring.

Foto 2. På Demodagen på Sofiehøj blev resultaterne af spildundersøgelsen gennemgået. På bordene bagerst ligger det roemateriale, der var spildt i marken, og roer udtaget fra roeoptageren er fordelt i baljer efter størrelsen på rodspidsbruddet (se figur 1-2).

angive nogle retningslinjer for, hvornår det er optimalt at høste en given roemark. For lang tids lagring ved høje temperaturer giver et for stort lagringstab, men på den anden side er der en risiko for, at optagningskvaliteten

bliver for ringe, hvis man tidsmæssigt er under pres, og et samtidigt højt vandindhold i jorden betyder dårligere renhed og mere eller mindre skjulte omkostninger i form af pakningsskader.

Tabel 1. Resultat af spildundersøgelsen inklusive forskel i roernes renhed. Rensbar jord er den mængde jord, som blev rensset mekanisk bort i prøvevasken hos DLF før vejning af beskudte roer. Spild i alt er specificeret i figur 1-2. Ved opsummering af renhed med rensning er det forudsat at roedele, løs jord i optager samt rensbar jord ikke når frem til fabrikkens prøvevask.

Indstilling (rensning rouletter)	Løs jord optager %	Rensbar jord %	Vaskbar jord %	Jord i alt %	Roedele optager %	Fast top- skive %	Renhed uden rens (%)	Renhed med rens (%)	Spild i alt t/ha
Optimal (55%)	1	2	4	7,1	0,1	3,0	90	93	1,2
Hård rens (70%)	1	1	4	5,9	0,2	3,0	91	93	2,6
Kitskær ½ dybde (55%)	1	2	4	6,2	1,5	3,0	89	93	6,4

Konklusion på spildundersøgelsen

Resultatet fra spildundersøgelsen viser en tydelig forskel mellem indstillingerne. Den såkaldte ”optimale” indstilling gav et spild på kun 1,2 ton/ha (tabel 1), hvilket er blandt det laveste, vi har målt igennem tiderne. Øgning af rensintensiteten fra 55-70 % gav forventeligt et større spild i form af knækkede spidser (figur 2), men gav også en bedre renhed, hvis roerne ikke renses yderligere (tabel 1).

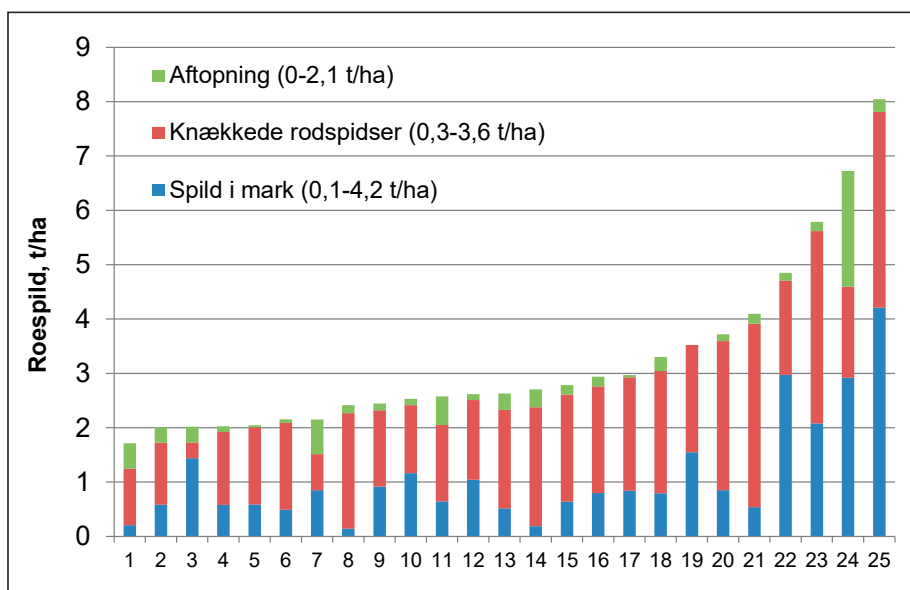
Hævning af kitskær medførte at flere roer ikke nåede ind i roeoptageren og flowet gennem optageren var uens og gav dermed en varierende rensning. Det var tydeligt for chaufføren, at indstillingen ikke var acceptabel, men det overraskede alligevel, at spildet var så stort. Med til overraskelsen hører, at 32% af det spildte roemateriale først blev synligt efter gentagne harvninger. Roedele i optageren er ikke medregnet i det samlede spild. Det må dog forventes at omlæsning og rensning samt håndtering i fabrikken vil betyde at disse 1,5% af roematerialet enten ikke bliver til sukker og ovenikøbet medregnes som urenheder.

Samlet set kan det konkluderes at ”Optimal” også var optimalt i den givne situation, hvor roerne efterfølgende blev leveret via kule og dermed opnåede samme renhed, som opnået med ”Hård rens”.

Desuden kan det konkluderes at en moderne roeoptager har potentialet til næsten totalt at undgå spild, men at uhensigtsmæssig anvendelse af optageren kan koste dyrt.

Spild i "gamle dage"

NBR gennemførte i 2013 en sammenligning af optagningsspild på 25 forskellige lokaliteter (figur 3). Det samlede spild varierede her fra 1,7 – 8,0 ton/ha, og det største spild blev typisk observeret med optagere, som ikke mere er på markedet. I en anden undersøgelse var lavest mængde spild i flere tilfælde på omkring 1 ton/ha, men her vidste chaufføren på optageren, at der var mest fokus på spild og mindre fokus på renhed og effektivitet. Et realistisk bud på minimum-spild må derfor forventes at ligge mellem 1-2 ton/ha. ■

Figur 3. Ved en større spildundersøgelse i 2013 på 25 lokaliteter varierede det samlede spild fra 1,7 – 8,0 t/ha. Lavest opnået spild var således højere end ved "optimal" indstilling i dette års undersøgelse, hvor spildet udgjorde 1,2 t/ha (figur 1).

DALMOSE VOGNMANDSFORRETNING

En del af HJ Gruppen

NYHED:

Optagning med 9-rækket bord for skånsom optagning og dermed færre overkørsler

- Såning af roer med 2 stk. 18-rk.+ 1 stk. 36-rk. med placering af flydende eller fast gødning. På maskinerne er der sektionsslukke for at undgå overlaping
- Radrensning på både 12-rk. og 18-rk.
- Vi kører med kamerastyring, GPS og sektionshævning
- Vi tager også roer op på Syd- og Vestsjælland samt på Møn med meget erfarne og kompetente chauffører

HJ Gruppen | Dalmose Vognmandsforretning

Lundsgårdsvej 5 | 4261 Dalmose

Tlf. 58 18 81 15

Ring til Kenneth: 31 45 93 81
eller Henrik: 40 25 89 97

hjgruppen.dk

Gavnø Gods, roedyrkning og valg af kontrakter

– den nye futurebaserede Czarnikow kontrakt-model er valgt i både 2023 og 2024

Af Klaus Sørensen

Gavnø Gods, v/ landbrugsinspektør Lars Rasmussen, er en af de roedyrkere, som både i 2023 og 2024 har valgt den nye futurebaserede Czarnikow kontrakt-model, hvor roeprisen er bundet op på New York sukkerbørsen.

Godset driver 1.150 ha landbrugsjord i omdrift, heraf 120 ha med roer. Herudover er der 1.000 ha skov, udlejningshuse, parken, slottet m.v.

Alt i alt er der beskæftiget 35-40 årsværk på tværs af hele virksomheden, hvoraf en god del er beskæftiget i parken i sæsonen. Der er også en håndværkerafdeling, som står for vedligehold

Landbrugsinspektør Lars Rasmussen, Gavnø Gods.

af udlejningshuse og de mange gamle bygninger på stedet.

I markbruget er der 3 fastansatte og 1 elev. Derudover 1 person ansat i ”entreprenøraftdelingen” på rendegraveren, som pt. er beskæftiget med kloakering.

120 ha roer i et sædskifte på 600 ha

Roerne passer godt ind på bedriften, hvor de 120 ha roer kører rundt i et sædskifte på ca. 600 ha. Roerne er afgrænset til de 600 ha, da det passer med marker, hvor tilkørselsforholdene gør det er muligt at hente roerne med lastbil.

– Hermed er der også kun roer i sædskiftet ca. hver 5. år, og det betyder bl.a., at der ikke er problemer med nematoder. Udbyttet er også fornuftigt, hvor vi normalt ligger på minimum fabriksgennemsnittet, selvom jorden er JB 3-4 – oplyser Lars Rasmussen.

Roearealet har ligget stabilt omkring de 120 ha, siden sukkerkvoterne blev afskaffet i 2017, hvor det blev muligt at få en større kontrakt. Før den tid var man historisk set begrænset af en lille sukkerkvote til 20-25 ha.

Udfører alt roearbejdet selv bortset fra optagningen

På godset udfører man selv alt arbejde med roerne bortset fra optagningen – her har man gennem flere år haft et godt samarbejde med Førslev Gods, som står for hele optagningen.

– Det er prioriteret fortsat at have egen såmaskine, en ældre 12 rk. Kleine, for at kunne være rettidig på såningen af

roerne. Med beliggenheden helt ud til vandet er det muligt at så tidligt, og roerne har altid første prioritet om foråret. Her i 2023 var det f.eks. muligt at så alle roerne på Gavnø i det første gode såvindue i påsken, hvor en del af roerne flere steder først blev sået ca. 10 dage senere – fortæller Lars Rasmussen.

Roerne dækkes af Henrik Haves Maskinstation. Det fungerer fint, og normalt er roerne dækket indenfor 24 timer, fra de er taget op og tilmeldt til dækning.

Dalmose står for transporten af roerne og styrer selv afdækningen af kulerne. Samarbejdet med Dalmose om afhentningen fungerer også fint. Leveringen foregår typisk over 3 gange i kampagnen med ca. 40 ha pr. gang. Som dyrker kan man kræve det fordelt på flere leveringer, hvis man ønsker det, men det fungerer bedst for begge parter med færre og større leveringer. Det sikres, at leveringerne er fordelt hen over kampagnen, så der er leveringer i både første, midterste og sidste del af kampagnen.

– Man bør dog se på systemet med muligheden for tilmelding til ”tidlig levering”. I år skulle de første roer været leveret i ”tidlige levering” den 9. oktober for at give plads til såning af hvede, men de endte med først at blive leveret omkring den 20. oktober. Der er måske brug for en begrænsning pr. dyrker. Som det er nu, når man langt hen, inden man kommer af med roer til ”tidlig levering” – peger Lars Rasmussen på.

Førslev Gods står for optagning af roerne, her den 21. november 2023. Alt øvrigt arbejde med roerne står man selv for på Gavnø.

Fornuftig økonomi i roerne efter den seneste prisstigning

– Lars Rasmussen oplyser, at strategien på Gavnø har været ikke at binde for store investeringer i maskineri til roerne, da økonomien i roerne har været svingende siden kvoterne ophørte, men med den seneste prisstigning på roerne ser økonomien nu fornuftig ud. Der var derfor ingen tvivl om, at arealet med roer skulle tegnes fuldt op til 2024. Kan den nuværende økonomi bevares, giver det et bedre grundlag for at prioritere og investere i roerne fremadrettet.

– Roerne står bedre end de alternative afgrøder nu, men de skal også være bedre med det til tider ekstra arbejde og besvær og lange kampagner til slutningen af januar – understreger Lars Rasmussen.

I flere marker er det nødvendigt med frakørselsvogn for at optimere optagningen – Gavnø bidrager selv med vogn og traktor.

AXIS H 50.2 EMC+W

Den ypperste præcisionsspreder

- klar til Precision Farming

Markedets hurtigste reaktionsevne indenfor dosering, kileafluk, graderet tildeling, kantspredning, opstart, afslutning og korrektioner. EMC doseringssystemet, som arbejder med individuel doseringsmåling på højre og venstre spredeskive, er mere end dobbelt så præcis som spredere med vejecelldosering.

4,2 tons jubilæumsspreder

- Individuelle hydrauliske drev
- 12-50 m spredebredden
- Kantspredning til begge sider

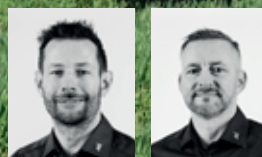
JUBILÆUMSSPREDEREN INDEHOLDER:

Overbygning til 4.200 ltr., presenning, LED-lygter, stige, 24-36 m spredeskiver og er ISOBUS-konvertibel.

SPECIEL JUBILÆUMSPRIS
kr. 234.900,-
 Normalpris kr. 332.800,-

Priser er ekskl. moms og montering.

Vil du vide mere?

Christian Korsholm tlf. 76 40 86 66
 Per Monk Rasmussen, tlf. 76 40 86 46

Med beliggenheden helt ud til vandet er det muligt at så tidligt, og roerne har altid første prioritet om foråret.

Ændret til valg af kontrakter med en kombination af fast og variabel pris

– Når der skal tegnes kontrakt, er valget tidligere faldet primært på den 1-årige kontrakt med fast pris. Den faste pris har været foretrukket for at have en budgetsikkerhed – oplyser Lars Rasmussen. Til 2024 er der ændret på fordelingen, så kontrakttegningen nu er spredt ud på 45 % på en kontrakt med fast pris og 45 % på variabel pris, mens de sidste 10 % er lagt på den futurebaserede Czarnikow-kontrakt. Selvom der er udsigt til et tillæg på de variable kontrakter, ud fra Nordic Sugars EBIT regnskabsresultat og den aktuelle gode sukkerpris, så priorite-

res det fortsat at have en andel med fast pris af hensyn til sikkerhed i budgettet.

Spændende med den nye futurebaserede Czarnikow-kontrakt

– Czarnikow-kontrakten er en spændende nyskabelse, og vi valgte at gå med fra starten og tegne den allerede her til 2023, da der blev åbnet for muligheden i november sidste år. Tilsvarende er den tegnet igen til 2024, så meget som det er muligt – oplyser Lars Rasmussen.

– Vi havde gerne lagt en større del på den futurebaserede Czarnikow kontrakt i 2024, men den er desværre begrænset til maksimalt 10 % af kontraktmængden. Samtidig er det kun de første 50 ton roer pr. ha, der er omfattet af Czarnikow-kontrakten – resten af roemængden pr. ha fordeles ud på de øvrige kontrakter. Hermed er det reelt kun ca. 6 % af hele kontraktmængden, der er omfattet, hvilket ikke rigtig batter noget. Det er for lidt til rigtig at bruge tid på den – påpeger Lars Rasmussen. – Der bør gives mulighed for at tegne op mod 50 % af sin kontraktmængde på Czarnikow, for at den kan blive rigtig interessant. Man skal selvfølgelig være meget bevidst om, at der udover muligheden for en større gevinst på roerprisen også er en større risiko for tab, men det er ikke anderledes end, når man handler korn på børsen. Det afgørende er, at man har lagt en klar strategi for sin han-

del, hvilket vi også vil gøre på Czarnikow-kontrakten, hvis den kommer op og fylder en større andel af kontraktmængden – anfører Lars Rasmussen.

– Vi har valgt at tegne Czarnikow-kontrakten, da det er en interessant model, og ved at tegne den får vi også en bedre indsigt i prisudviklingen, og hvordan den fungerer. Når man har tegnet kontrakten, får man en Czarnikow-App, hvor man løbende kan følge prisudviklingen og gennemføre sine handler samt få et overblik over solgte mængder m.v. – oplyser Lars Rasmussen.

Behov for yderligere information om Czarnikow-prisen for nye dyrkere

– Generelt er der fin og fyldestgørende information om kontrakter og vilkår fra Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugars via hjemmesiderne, mails, dyrkermøder m.v. De normale faste og variable kontrakter kender vi efterhånden, og her er man godt klædt på med information. For de dyrkere, der ikke har tegnet en Czarnikow-kontrakt, vil det dog være godt med et link på en hjemmeside, hvor man kan få de samme markedsinformationer og følge den daglige prisudvikling – så man kan lære Czarnikow-modellen at kende. Ligesom det er muligt på App'en for os dyrkere, der allerede har tegnet en Czarnikow-kontrakt – påpeger Lars Rasmussen.

Aftale om roerprisen må ikke komme senere

– I en afsluttende kommentar, peger Lars Rasmussen på, at aftalerne om roerprisen bestemt ikke må komme senere, end de har for vane i begyndelsen af juni – det er til den sene side. Når man har frøgræs, er det typisk ferietid fra Skt. Hans, så kontrakttegning på roerne har flere gange kollideret med ferien, og den sidste del af markplanen skal også være på plads senest i juni. Lars Rasmussen sluttede af med at udtrykke sin opbakning til Danske Sukkerroedyrkere og bestyrelsens arbejde. ■

AFGRØDEFORDELING

Frøavl er omdrejningspunktet med 20 % af arealet

- Rødkløver
- Hvidkløver
- Rødsvingel
- Strandsvingel
- Rajgræs
- Krybende hvene

Herudover

- Vinterhvede
- Vårbyg
- Vinterraps
- Sukkerroer

TID TIL
FRØBESTILLING

PÅ FORKANT TIL 2024!

3 SORTER SOM BØR VÆRE I ALLE DYRKERES ROESÆDSKIFTE

- Bedste og hurtigste fremspiring
- Bedste bladdække
- Højeste sukkerprocent
- Sikreste høje udbytter
- Bedste til lagring

Bestil on-line på
SESVANDERHAVE.COM
eller ring til Henrik Møller på
tlf. 21 49 14 24, og hør hvordan
du kommer med i VIP-Club
SESVANDERHAVE. Så er du sikret
de bedste roesorter på
markedet i 2024.

SESVanderHave
Henrik Møller • Tlf. 21 49 14 24
henrik.moller@sesvanderhave.com
www.sesvanderhave.com
follow us on

#TogetherWeGrow

Czarnikow kontrakten, med roeprisen linket til sukkerfutures

Af Klaus Sørensen

Czarnikow kontrakten, hvor roeprisen linkes til sukkerfutures, blev første gang lanceret i starten af december 2022, hvor det var muligt at nytte og konvertere eksisterende kontrakter til 2023. Dernæst var det igen muligt at vælge kontrakten til 2024 som en af mulighederne ved kontrakttegningen i juli.

Kontrakttypen indebærer, at roeprisen linkes til en gældende sukkerfutures baseret på verdensmarkedsprisen på sukker (ICE New York nr.11). For 2023 var det sukkerfutures oktober 2023, mens det for 2024 er sukkerfutures oktober 2024.

På børsen er sukkerprisen prissat i US dollar, og udover selve sukkerprisen har US dollar/Euro kursen således også indvirkning.

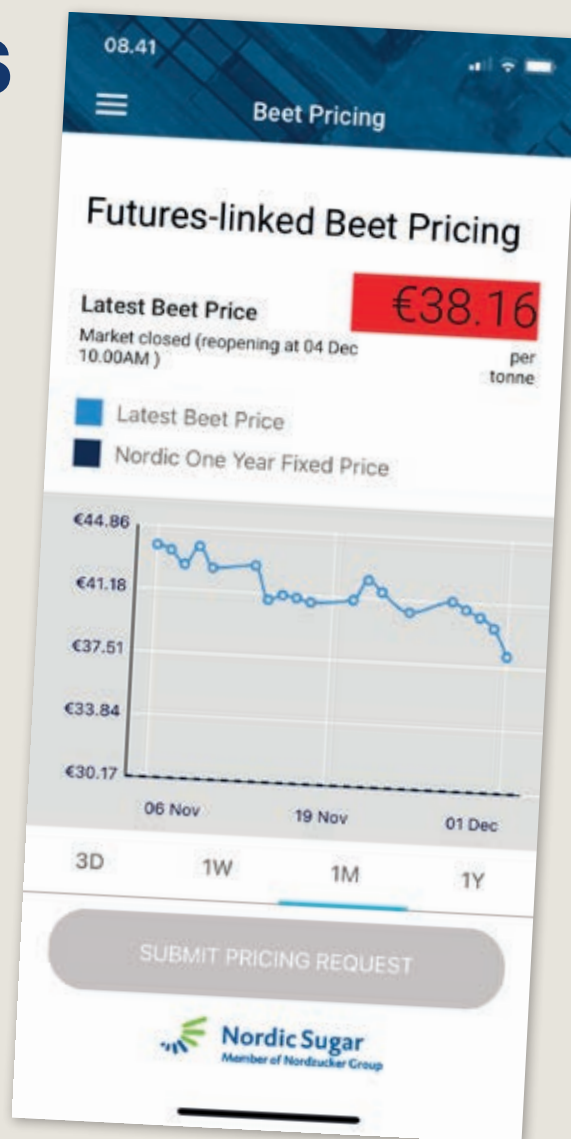
I det øjeblik man prisfastsætter en kontraktmængde, omregnes prisen fra US dollar til Euro. I kontrakten for 2023 skete det vha. ”Forward FX 1. december 2023”, mens det i kontrakten for 2024 er vha. ”Forward FX 1. december 2024”.

Når dyrkeren har prissat en mængde, er prisen hermed låst, herunder også kursen i forhold til US dollar/Euro. Tilbage er kun den meget begrænsede kursrisiko mellem DKK og Euro, men det er tilsvarende også gældende i de normale roekontrakter, hvor priserne er aftalt i Euro.

Dyrkerne tegner Czarnikow kontrakten i ha, hvor de første 50 tons roer pr. ha prissættes efter modellen, mens udbytte udover de 50 tons pr. ha fordeles forholdsvis på dyrkerens øvrige kontrakter. Det gør man for at have en høj sikkerhed for, at der altid er tilstrækkelig roer til at opfylde den mængde, man har bundet sig til i Czarnikow-kontrakten.

Når man har tegnet kontrakten, bliver man i løbet af ca. 14 dage oprettet hos Czarnikow, hvorefter man via en App eller hjemmeside har adgang til sine kontrakter og løbende markedsinformation med udviklingen i prisen. Herefter har man perioden helt frem til den 1. september forud for årets kampagne til at prisfastsætte sine kontrakter, hvilket sker i portioner á 50 tons, svarende til en ha pr. portion – man vælger således frit, hvornår og hvor meget af sine mængde, man vil prisfastsætte i løbet af perioden.

Har man ikke aktivt prissat hele eller dele af sin mængde senest den 1. september, vil den resterende mængde automatisk blive prissat. For 2023-kontraktmængde var det senest den 1. september 2023, og for 2024-kontrakten er det senest den 1. september 2024. ■

Figuren viser prisudviklingen den seneste måned i Czarnikow-modellen for 2024-kontrakten. Efter færdiggørelsen af kontrakttegningen og oprettelsen hos Czarnikow var på plads i begyndelsen af august steg prisen markant til over 40 Euro. Den seneste måned er prisen dog faldet lidt tilbage, så den aktuelt er 38,16 Euro (d. 4/12). Den stiplede linje nederst er til sammenligning basisprisen i den 1-årige kontrakt med fast pris til 2024 på 30,17 Euro. Til begge kontrakttyper udbetales div. tillæg. Aktuelt ligger Czarnikow-kontrakten således pænt over den 1-årige kontrakt med fast pris for 2024. Vælger man at prisfastsætte i dag, er der således en gevinst på ca. 8 Euro pr. ton roer i forhold til en 1-årig kontrakt med fast pris.

Det fremgår ikke af figuren, men tilsvarende var der i 2023 Czarnikow kontrakten mulighed for at hente en stor prisgevinst, idet den i perioder var godt over 50 Euro pr. ton, hvor den 1-årige kontrakt med fast pris for 2023 er på 30,28 Euro.

Ny roeoptager til sæsonen 2024?

Kontakt os nu for at høre mere om markedets mest innovative roeoptagere, GRIMME's REXOR Gen. III.

Salg/rådgivning:
Uffe Jensen
+45 4028 1374
uj@grimme.dk

GRIMME Skandinavien

Chr. Hyllebergs Vej 9-11 • 8840 Rødkærsbro • 8665 8499 • grimme@grimme.dk

Anders Juszczyk
Amalieager ved Nakskov

Amalieager med Østersøen i baggrunden

Regnen har forsinket roeoptagning i år

Kinajute ser ud til at være et stigende problem hos os – kommer de med efterafgrøderne?

Året er ved at gå på hæld, og for os roedyrkere betyder det, at vi så småt begynder at få indikationer på, hvad vores strabadser i roemarken har været værd. Vi har i skrivende stund, den 26. november, leveret 40 ha af vores roer, og det er med et skuffende udbytte på 11-11,5 ton sukker pr/ha. Det skuffende resultat kan tilskrives den store bestand af melder i disse marker. Det er i hvert fald min forhåbning, for det vil betyde, at der stadig af håb for et mere acceptabelt udbytte i de resterende marker, hvor meldebestanden ikke er så intensiv.

100 ha roer tilbage i jorden i slut november

Vi har pt. 25 ha roer liggende oppe i kule og stadig godt 100 ha siddende

tilbage i jorden. Vi tilstræber normalt at være færdige med at tage roer op i medio november, hvor vi har et fornuftigt føre at køre i, og samtidig er efterspørgslen efter at få taget roer op på det tidspunkt ikke så stor. Så kan det godt være, at vi ikke får ”hele” udbyttet med, men kombinationen af vandmættede lerjorde og de 60 tons tunge roeoptagere gavner os ikke på den lange bane. Desuden er der også mange penge at hente i renhed på de jordtyper, vi opererer med. Dette efterår har dog vist sig at være et af de mere våde af slagsen, så den plan har ikke været en mulighed i år. Roeoptagerne har kun lige, ind imellem bygerne, kunne nå at tage de roer op, der skulle leveres løbende. Det ser dog ud til, at de kommende uger byder på

Ingen Fosforgro, så Carbokalk er blevet hentet og spredt forud for næste års roer.

noget mere beskeden nedbør, end de første 3 uger af november har budt på, så mon ikke det nok skal lykkes at få taget roerne nogenlunde fornuftigt op alligevel.

Våd omgang at få bjærget halmen

Sidst jeg skrev var først i august, og vi var midt i kornhøsten – og også her drillede vejret. Qua tørken i foråret, og en mulig knaphed på halm, besluttede vi at bjærge størstedelen af vores hvedehalm – en beslutning vi i sidste halvdel af august nok egentlig gerne ville have omstødt. Halmen lå derude og var blevet rigtig dejlig vådt af flere omgange. Så mange gode timer er gået med at vende halm, for at det så også kunne blive vådt på den anden side, for så igen at vende det tilbage igen. Men et par dage inde i september lykkedes det at få de sidste baller presset og kørt i tørvej.

Slut med FosforGro

NovoGro og FosforGro har de sidste mange år været en fast bestanddel af vores grundgødning til roerne, da det er billi-

YS Yding Smedie & Maskiner

Egeskovvej 10 · 8700 Horsens · Tlf. 7578 2230 · www.ysm.dk

Farmdroid – så- og lugerobot

Einböck strigle- og radrenser

Garford kamerastyring

YS Yding Smedie & Maskiner

Egeskovvej 10 · 8700 Horsens · Tlf. 7578 2230 · www.ysm.dk

Optagning og dybdeharvning den 5. november.

Efterafgrøderne slås ned, så Carbokalk kan spredes og efterfølgende pløjes.

Levering af egne roer fra marker hvor vognmand ikke kan komme.

ge næringsstoffer og samtidig indeholder det kalk, vi ellers skulle have bragt ud. Normalt har vi bragt det ud lige efter, at vi sår efterafgrøderne, og jeg havde da også bestilt til roerne i 2024, men vi blev skodet i 11. time. Produktionen af Fosfor-Gro ophører, og der blev desværre ikke noget til mig i denne omgang. Så når nu halm-cirkuset rakte helt ind i september, vurderede jeg, at jeg ikke ville kunne nå at få nævneværdig effekt af de efterafgrøder, jeg ellers havde planlagt foran næste års roer. Jeg fik dog ca. 50 ha sået rettidigt og med godt resultat til følge, og da de 4 % brak fortrængte kravet om MFO-brak, var det alt rigeligt i vores tilfælde. Men en veletableret eftergrøde har det med at kaste mere arbejde af sig, så

derfor er de seneste dage gået med at køre disse arealer over med en slagleklipper for at kunne trække ploven igennem uden problemer.

Mindre hvedeareal pga. sen fabriksstart

I sidste halvdel af september stod den på hvedesåning. Vi trak den lidt længere med at gå i gang, end vi plejer, da temperaturen stadig var sommeragtig. Lusene havde fremragende vilkår, og ligeledes ville det varme vejr umuliggøre sprøjtning med Boxer rettidigt, hvilket ville give græsukrudtet et for stort forspring. Vi slås, som så mange andre, med agerrævehale hist og her, og selvom jeg synes, vi har fokus på det og har investeret i bekæmpelse der, hvor vi ved problemerne er, dukker der alligevel af og til en plante op i en ellers ikke inficeret mark. I den kamp har roerne jo sine fordele i form af resistensbrydende græsmidler samt muligheden for mekanisk bekæmpelse. Vi havde planlagt at så ca. 140 ha. vinterhvede, hvoraf de 40 af dem skulle komme efter de først leverede roer, men pga. Naskov sukkerfabriks startproblemer blev vores leverance fra de arealer stille og roligt rykket en lille måned frem, til midt i november. Vi tog roerne op den 4.-5. november, og her var føret bare ikke til at lave et ordentligt såbed. Det var måske også lige til den sene side, og vi droppede derfor planen om mere hvede i år.

Heldigvis er Naskov sukkerfabrik kommet over de store problemer med kedlen, og den har de seneste par uger haft en fornuftig oparbejdning. Det øger troen på, at roekulerne er væk fra markerne, inden vi skal så næste års roer. Der er dog næppe tvivl om, at denne kampagne kommer til at strække sig noget længere ind i det nye år, end vi er vant til.

Med det sagt takker jeg af som årets dyrkerskribent. Det har været et vildt år for mig både personligt og professionelt, og jeg håber, I har nydt at følge lidt med her i bladet. Jeg har i hvert fald nydt at sætte lidt ord på det, jeg render rundt og laver.

God Jul og godt Nytår! ■

August bød på endnu et visit fra storkene - denne gang en flok på ca. 50 stk.

MIRACULA KWS^{RT+NT}

Meget højt udbytte og
bedste bladsundhed

NYHED

- Næsthøjeste sukkerudbytte af samtlige sorter i afprøvning 2021-23
- Meget højt udbytte (fht. 103*) både på jorde med og uden nematoder
- Højeste udbytte i ubehandlede bladsvampeforsøg 2023 (fht. 111*)
- Bedste bladsundhed af alle sorter
- Relativ lav tendens til stokløbning

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2021-23

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Af Jørn Dalby

De engelske dyrkere og British Sugar i konflikt om næste års roepris

Sam Williamson, Sugar Adviser, NFU Sugar (den engelske roedyrkerforening) beretter om konflikten i det seneste "News fra WABCG", fra begyndelsen af november – nyhedsbladet udgives af Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG.

Sam Williamson, Sugar Adviser, NFU (den engelske dyrkerforening).

Sam Williamson oplyser, at de engelske roedyrkere og British Sugar, som er den eneste sukkerproducent i England, er involveret i en strid om roekontrakterne for 2024.

Den 1. november tilsidesatte British Sugar den normale procedure og udsendte et ensidigt kontrakttilbud til dyrkerne udenom NFU Sugar. Dette skete efter måneder med forhandlinger, som inkluderede hjælp fra en uafhængig bisidder.

Fra den 6. november er dyrkerne blevet inviteret til at tegne kontrakt direkte med British Sugar til lavere roepriser end sidste år – det på trods af den betydelige prisstigning på sukkermarkedet. Herved omgår British Sugar NFU Sugars rolle som roedyrkernes repræsentant.

NFU Sugar mener ikke, at denne kontrakt repræsenterer et fair tilbud til dyrkerne. Sam Williamson peger yderligere på, at man er bekymrede for konsekvenserne af, at British Sugar ensidigt udsender en kontrakt, som ikke er aftalt med NFU Sugar.

Som modsvar til British Sugar udsendelse af kontrakten til dyrkerne, skrev NFU Sugar til landbrugsminister, Rt Hon Mark Spenser. Her anmodede man om, at regeringen bekræftede NFU Sugars vitale rolle – om deres lovbestemte beføjelse til at medvirke til at fastsætte betingelserne i roekontrakterne for 2024. Man bad her om en tilføjelse til lovgivningen, så betingelserne står klart, og man derved kan undgå en senere gentagelse af krisen.

Den 7. november udstedte regeringen en erklæring, som blev budt velkommen af NFU Sugar. Den indeholder klare instruktioner fra regeringen om, at forhandlingerne om priserne på sukkerroer i indeværende år skal genoptages, og at den etablerede proces skal følges. Processen kan ikke fungere effektivt, når British Sugar samtidig udsteder ensidige tilbud til dyrkerne udenom NFU Sugar.

Særlig kontrakt på tidlig levering med garanteret ha-pris

Sam Williamson kommer i sit indlæg i

”News fra WABCG” også med en opdatering på den igangværende kampagne i England. Her begyndte man kampagnen tidligt i starten af september med levering af 2.500 ha sukkerroer til Bury St. Edmunds Sukkerfabrik. Den meget tidlige levering var tegnet på en speciel kontrakt med særlige vilkår. Levering på denne ”Tidlige Roekontrakt” var aftalt mellem NFU Sugar og British Sugar i et forsøg på at få en tidlig produktion af sukker, for at opveje manglende sukkerproduktion fra 2022-kampagnen. Kontrakten tilbød dyrkerne en fast betaling pr. ha på 3.000 £ (ca. 26.000 kr) + en betaling på 40 £ pr. ton roer (ca. 345 kr) for roemængder over 72,5 ton pr. ha.

Europa fører an med størst stigning i sukkerproduktionen i 2023/24

FO Licht har i sin seneste opgørelse fra oktober 2023 over udviklingen i sukkerproduktionen i verden placeret **Europa** med den største stigning, med et plus på 2,4 mio. tons til 30,7 mio. tons sukker. Baggrunden er især højere udbytter i EU, Rusland og Tyrkiet.

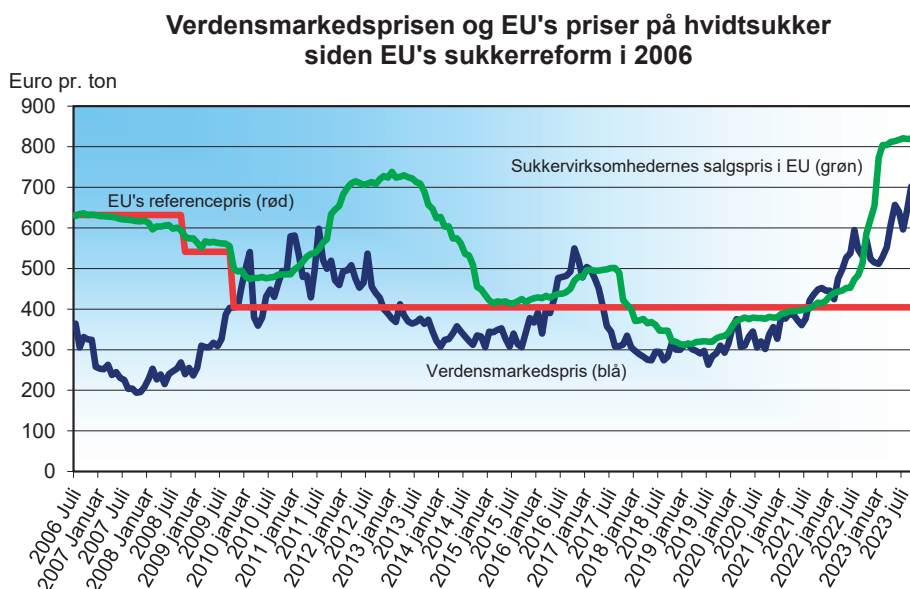
Sukkerproduktionen i **Asien** forudses at falde med 0,3 mio. tons til 72,3 mio. tons på grund af tidligere overproduktion i Indien og Thailand.

Sukkerproduktionen i **Sydamerika** kan være stigende med ca. 1,0 mio. tons til 52,1 mio. tons i 2023/24. Den ret lille

stigning kan virke overraskende ved første øjekast, men det er vigtigt at tage med i betragtning, at den store stigning i Brasiliens 2023-rørhøst for det meste kom allerede i sukkeråret 2022/23 (oktober-september). Det sydamerikansk udbytte steg således med hele 10,9 mio. tons i 2022/23 til 51,2 mio. tons. Sukkerproduktionen i **Nord- og Centralamerika** tegner til at blive 0,2 mio. tons lavere i 2023/24 med et resultat på 20,6 mio. tons. Sukkerproduktionen i **Afrika** ser derimod ud til at stige svagt med 0,4 mio. tons til 12,0 mio. tons på grund af udvidelse i Ægyptens produktion af sukkerroer.

Stigning i EU og Rusland

Ser man nærmere på sukkerproduktionen i **EU**, står den til en stigning fra 15,1 mio. tons til 16,1 mio. tons. Selvom der således er udsigt til en stigning, ligger produktionen fortsat betydeligt under de 16,9 mio. tons sukker, der blev produceret i 2021/22. Arealet med sukkerroer i 2023 er næsten 4 % højere end året før. Udviklingen er drevet af en betragtelig stigning i Polen, der mere end opvejer en reduktion i Frankrig samt små justeringer i de andre lande. Desuden forventes det pt., at udbytterne kommer til at ligge væsentlig over sidste års udbytter som følge af en sommer med god nedbør. Det står i modsætning til sidste år, hvor varme og tørke reducerede udbyttet. På

Sukkerprisen i EU fortsætter på et stabilt højt niveau omkring 820 Euro pr. ton, og verdensmarkedsprisen ligger på et niveau omkring 650 Euro pr. ton sukker. Verdensmarkedsprisen på New York børsen var den 25. oktober oppe på 28 cts/lb, hvilket er den højeste pris i 12 år – siden da er den faldet lidt tilbage. Verdensmarkedet er fortsat tæt på at være i balance i disse år, med en produktion og et forbrug der svinger tæt omkring 0-punktet. En større produktion i Brasilien udlignes af en tilsvarende mindre produktion i særligt Indien og Thailand.

den anden side er sukkerindholdet lavt i mange lande på grund af manglende solskin.

Ruslands sukkerroearreal steg med yderligere 3,5 % til 1,063 mio. ha i 2023. Roeforsøg udført fra tidligt i juli har konstant vist høje roeudbytter men lavt sukkerindhold, hvilket førte til beslutningen om en tidlig start på høsten. Efter de første ca. 2 måneders kampagne har resultaterne fra fabrikkerne bekræftet disse forudsigelser.

Gennemsnitsudbyttet havde allerede nået 46,7 tons i det tidlige oktober, hvilket betyder, at sæsongennemsnittet formentlig kommer over 50 tons pr. ha, hvilket overstiger landets seneste høje niveau i 2019/20 på 48,0 tons. Den store roehøst vil mere end kompensere for det lave sukkerindhold, og produktionen kan nå 7,1 mio. tons sukker, mod 6,7 mio. tons året før.

Det skal her nævnes, at Rusland i sukkersammenhæng hører til Europa. ■

VSS SÅBEDSHARVE

- præcision
- korrekt arbejdsdybde
- arbejdsbredder 4 - 6 - 8 meter

KONTAKT DIN LOKALE
WEKOAGRO SÆLGER

KLOCHSVEJ 67 | 7441 BORDING | +45 86 86 24 44 | WEKOAGRO.DK

BLIV KLAR TIL ROESÆSONEN 2024

KØB DANSKE TOPSORTER TIL ATTRAKTIVE PRISER

KØB DIT ROEFRØ ONLINE PÅ MARIBOBEETSHOP.DK

Kontakt Ole Lauridsen
mobil 2211 2221.

Eller din frøavlskonsulent,
hvis du er frøavlser til DLF.

DLF Beet Seed ApS • Højbygårdvej 31 • 4960 Holeby • www.dlfbeetseed.com